

Detajl iz Križank

Foto: JOCO ZNIDARSIČ

Prepoved najboljša (edina) rešitev?

V zadnjem času je Tribuna mnogo pisala o spolnih vprašanjih mladih, zlasti študentov, in skušala odpreti diskusijo o teh problemih. Zanimanje, ki so vzbudile med bralci Tribune te razprave, nam pove, da to vprašanje ni tako enostavno in da mu bomo morali posvetiti pozornost tudi preko drugih oblik (predavanj, posvetovalnic) in ne samo s članki v časopisih in revijah.

Ob razpravljanju o teh vprašanjih se pojavljajo tudi predlogi, da bi skrajšali čas obiskov oziroma odpravili obiske v študentskih domovih. Odpravili bi obiske samo zato, ker se o spolni moralni študentov v mestu nekaj govori, nihče pa se noče prepričati, ali so te govorice res resnične, in če so resnične, ali veljajo za vse študente ali pa samo za majhno skupinico študentov.

Res, na prvi pogled bi bila to najboljša rešitev. S formalnim sklepom bi odpravili obiske in odnosi med fanti in dekleti v Naselju bi bili rešeni. Za uspešno izvajanje tega sklepa pa bi morali prepovedati tudi srečanja v Tivoliju in onemogočiti izhod študentom v večernih urah. Utihnile bi govorice o tem, »kaj se dogaja za kulisami študentskega naselja« in ostalih študentskih domov in malomeščanski morali bi bilo zadoščeno. Vprašanje bi bilo navidežno rešeno, v resnici pa bi se postavljalo v ostrejši luči kot pa doslej. Avtorji v nekaterih revijah pa bi vseeno ugotavljali, da je še vedno na področju abortusov vodilna naša bodoča inteligenca, elita naše mladine (mimogrede antisocialistična in reakcionarna je trditev, da je mlada inteligenca elita mladine), čeprav to nikoli ni bilo res (Glej Pisarija — Tribuna 6-1963).

Čeprav nekateri mislijo, da bi s prepovedjo obiskov utihnile govorice o študentskem naselju, bi si s tem napravili medvedjo uslugo. Se bolj kot doslej bi se razširile govorice, da so v študentskem naselju prepovedali obiske, ker so se tam dogajale čudne stvari.

Ob sprejetju takega sklepa bi stanovalci množično in zavestno začeli kršiti disciplino. Zažvelji bi sfranski vhodi v bloke in potreben bi bil velik kontrolni aparat in ostre sankcije, da bi vsaj deloma kontrolirali vse ilegalne obiske v blokih. Spet bi potem ugotavljali, da je disciplina v študentskem naselju padla.

Cas je, da začnemo to vprašanje reševati na drugačen način. Med 2000 študenti, ki stanujejo v študentskem naselju, je gotovo tudi nekaj takih, ki s svojim ravnanjem mečejo slabo luč na vse študente, in na osnovi njihovih dejanj se potem širijo govorice o študentkah v študentskem naselju; izpadi posameznikov se posplošijo na vse stanovalke. Odbori blokov bi morali ob takih izpadih najostreje reagirati in odločno povedati, da za take ljudi ni mesta v študentskem naselju.

Odbor Zveze študentov v Naselju bi moral v bodoče bolj kot doslej organizirati predavanja tudi s področja spolne vzgoje in medosebnih odnosov. Vendar bi morala biti predavanja organizirana za manjše skupine študentov in študentk, saj bi tako lažje reševali delikatna in intimna vprašanja. Potrebno bi bilo tudi, da bi lahko študentke in študentje določene dneve v tednu obiskovali posvetovalnico, ki naj bi bila v mestu ali pa v Naselju, kjer bi se lahko pogovorili o vseh svojih težavah.

O vsem tem ne bi bilo treba pisati, če bi bili deležni spolne vzgoje iz otroških let navzgor. Toda vedno znova le ugotavljamo, da je spolna vzgoja pomanjkljiva, a ne napravimo skoraj nič za to, da bi bil mlad človek od ranih let sistematično in skladno z razvojem pravilno poučen o spolnih vprašanjih, ampak se sramežljivo izogibamo temu in prepuščamo otroka in pozneje mladeniča ulici, hkrati pa zaganjamo vik o pokvarjenosti današnje mladine.

Se bo treba tudi kolegom, ki bodo prišli čez nekaj let na univerzo, boriti proti prepovedi obiskov v študentskih domovih? Jože Sušmelj

LETO XIII.
Ljubljana,
3. aprila 1963
Štev. 9

tribuna

LIST ZVEZE ŠTUDENTOV LJUBLJANSKE UNIVERZE

1. aprila bo zopet zapela brigadirski pesem. Zopet se bodo mlade roke spoprijele s težkim delom, da do oktobra končajo 50 km ceste od Osipaonice do Beograda.

Delavci opravljajo zadnje priprave, da bi bilo vse nared, ko bo prišlo na traso prvih 12 brigad. Sedem naselij (Veliki Mokri Lug, Beli Potok, Vrčin, Mali Požarevac, Umčari, Vodnja in Kolarci) je postavljenih na zelo prikladnih mestih in čaka prve brigade.

Programi ideološko-političnega, kulturno-zabavnega, športnega in tehničnega

Cesta mladosti 1963

udejstvanja so zelo dobro pripravljene. Predvideno je, da bo letos 22000 brigadirjev obiskovalo okoli 40 strokovnih in amaterskih tečajev. Poleg že znanih amaterskih tečajev se bodo brigadirji delavsko-kmečkih brigad lahko udeležili še 22 strokovnih tečajev. Po uspešno opravljenem izpitu jim bo priznana kvalifikacija oziroma polkvalifikacija.

V letošnji zadnji akciji na avtomobilski cesti bo sodelovalo nekaj manj kot 200 brigad s 23640 brigadirji; iz Slovenije 18, Makedonije 13, Crne gore 7, Srbije 81, Hrvatske 41 in iz Bosne in Hercegovine 37 brigad.

Na naših visokošolskih zavodih agitacija dokaj uspešno poteka. Prijave morajo biti zbrane do 20. aprila, ker bomo še pred 1. majem končali tudi zdravniške preglede in prvo cepljenje.

Kolegi, mnogo uspehov pri agitaciji, poletni pa nasvidenje pri Beogradu!

KOZAR NEJC

NE SAMO V LJUBLJANI

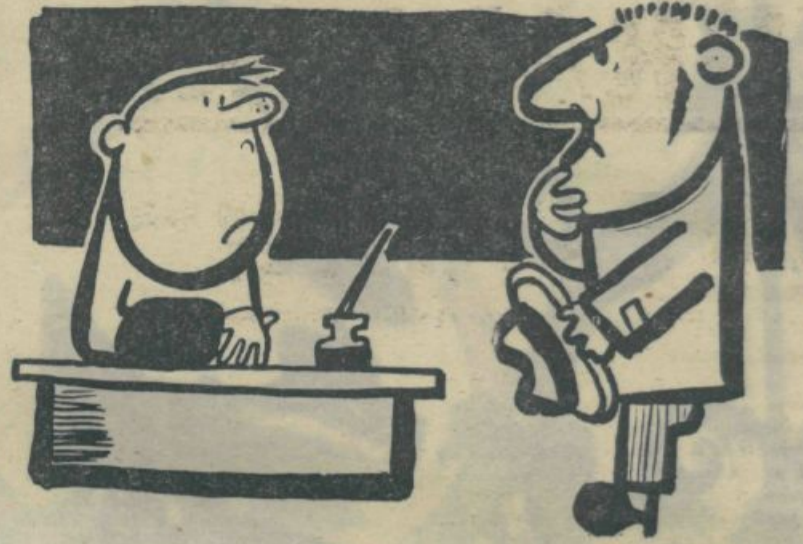
„Pošast A“ na medicini v Sarajevu

Pravijo, da obstaja že ves čas, odkar je bila ustanovljena medicinska fakulteta v Sarajevu, tudi neka stalna, vedno aktualna in prisotna tema študentskih pogovorov — anatomija. Na nedavni polletni konferenci Zveze študentov na tej fakulteti je eden izmed študentov ta problem imenoval celo »pošast A«.

Povsem običajno je, da drugega letnika pravočasno ne konča niti ena tretjina študentov (pa tudi manj). Skoraj večina letih izgubi leto zaradi tega, ker ne položi izpita iz anatomije. Sčasoma je nastala med študenti takšna psihoza, da raje odlašajo z izpitom, celo v primerih, da so se zanj dovolj pripravljali. Bojijo se na izpitu pasti, kajti kdor enkrat pade...

Na tem izpitu pade povprečno vsako leto okrog osemdeset odstotkov vseh študentov, medtem ko na ostalih fakultetah v državi prav enak odstotek študentov opravi izpit iz tega predmeta. (?) Razlika je očitna, anatomija pa za vse ista. Kje je potem vzrok takega neuspeha?

Kdo je kriv? Študentje, predavatelji, učni program? Povsem jasno je, da bi bilo

Zakaj ni v Tribuni nobene prvoaprilske šale? Nas je smeh že minil.

napak misliti, da tolikšno število študentov tega predmeta ne študira dovolj vestno. Študentje pravijo, da je učni program preobširen. Profesorji pa, da bi se s krčenjem programa znatno zmanjšalo tudi znanje bodočega zdravnika. Drugi pravijo še to: okrog 800 študentov gre skozi anatomski inštitut, ki pa ima samo enega asistenta! In tako gre iz leta v leto; govorijo, diskutirajo, rezultati pa so vedno isti. Nekdo izmed študentov je celo izjavil, da bi bilo najbolje, če drugega letnika sploh ne bi bilo!

Na tej konferenci so govorili tudi o drugih problemih. Na primer: na stomatolo-

giji sprejmejo vsako leto nov program, tako da imajo zdaj že tri različne generacije z različnimi programi. Manjka tudi učbenikov in skript, tako da so stomatologi prisiljeni uporabljati učbenike, ki pa so primerni le za medicince.

Razpravljali so tudi o sprejetju novega statuta, katerega pripravljajo. Fakultetna uprava je poslala osnutek tega statuta mnogim klinikam in drugim zainteresiranim ustanovam, študentje pa niso prejeli niti enega izvoda. Študentje zahtevajo, da povsem enakopravno sodelujejo pri sprejetju tega najvažnejšega akta, vsaj v tistih določbah, ki jih neposredno zadevajo.

2126 DOKTORJEV ZNANOSTI

Od osvoboditve do danes je najvišji znanstveni naslov — naslov doktorja znanosti prejelo 2126 jugoslovanskih državljanov. Po najnovjših podatkih zveznega zavoda za statistiko so v preteklem letu dosegli rekord — 264 obranjenih doktorskih disertacij. Od tega jih je bilo 84 iz naravoslovnih ved, 82 iz družbenih, 14 iz tehniških. Nadalje 57 s področja medicine, farmacije in veterine in 27 s področja agronomije in gozdarstva. V zadnjih letih so bili z zakonskimi določbami in reorganizacijo visokega šolstva izboljšani pogoji za solanje mladega znanstvenega kadra. Poleg uvajanja tretje stopnje študija na mnogih fakultetah so organizirali tudi nekatere najvišje znanstvene ustanove tečaje

za ožjo in specializacijo in tako omogočili svojim sodelavcem možnost za pridobitev naslova magistra ali doktorja znanosti.

Opaziti je bilo, da je med kandidati za najvišjo znanstveno stopnjo še vedno zelo malo znanstvenih delavcev s področja tehniških znanosti. Določeno povečanje števila doktoratov je bilo zapaženo na področju poljedelskih znanosti. Družbene vede pa so še naprej obdržale glavno mesto na tej tabeli.

V preteklem letu so naslov doktorja znanosti dosegli na jugoslovanskih univerzah tudi trije tuji državljani — dva s področja bioloških in eden s področja tehniških znanosti.

(Prirejeno po listu Naši dani, Sarajevo)

Gruda živinopromet

EXPORT-IMPORT LJUBLJANA

Titova 19

Izvoz živine in živalskih proizvodov

JANEZ STANOVNIK:

Temeljni problemi svetovne trgovine

Pretekli mesec je priredil maršalski center pri univerzitetnem odboru v študentskem naselju predavanje profesorja ekonomske fakultete v Ljubljani in strokovnjaka za vprašanja mednarodne trgovine — tovariša JANEZA STANOVNIKA o problemih svetovne trgovine v luči svetovne konference. Ker menimo, da je obravnavana tema izredno važna in da se naj z njo seznanijo čim več študentov, objavljamo predavanje v nekoliko skrajšani obliki.

Če predstavljajo trgovina enakopravno izmenjavo blaga, pri kateri to, kar kupite, tudi poštno plačate, v čem je potem problem trgovine, čemu ustvarja mednarodne konflikte? Očitno predstavlja trgovina v življenju narodov tisto področje medsebojnih gospodarskih odnosov, ki bolj ali manj bistveno vplivajo na razvoj nekega naroda; ki nacionalnemu gospodarstvu omogoča boljše, racionalnejše oziroma ekonomičnejše alokacije izvorov in s tem večje proizvodne rezultate ter večjo blaginjo ljudstva. V nasprotnem primeru pa, če trgovino odvezamo, in

takih primerov (raznih embargov, gospodarskih blokad in diskriminacij) je bilo v starejši in moderni zgodovini mnogo, je nacionalno gospodarstvo omejeno na lastne meje; neprimerno manjša je možnost diverzifikacije oziroma alokacije naravnih izvorov in pri isti količini vloženega dela se tudi blagostanje take dežele lahko zmanjšuje. To je ozadje in logika borbe za trgovino oziroma logika gospodarskega in političnega pritiska, ki je v zgodovini dobro znan in ga vedno znova

uporabljajo za premoč in pritisk na posamezne narode.

TRGOVINSKA KONFERENCA V HAVANI

Med drugo svetovno vojno se je v razpravah, v katerih so se postavljali temelji za povojno trajno mirno sožitje med narodi, veliko govorilo tudi o funkciji trgovine, kar se je kmalu po končani vojni vihri izrazilo v sklicanju svetovne trgovinske konference 1.1947 v Havani v okviru OZN. Konferenca je pripeljala do praktičnega in koristnega rezultata, saj je sprejela ustanovno listino za mednarodno gospodarsko sodelovanje in priporočila za ustanovitev nove svetovne trgovinske organizacije, ki naj bi stalno urejevala odnose med posameznimi nacionalnimi ekonomijami v tem smislu, da trgovina ne bi nikdar več postala predmet mednarodnih napetosti in vzrok za oborožene spopade. Izvajanje teh načel je preprečila zaostrena mednarodna situacija, ki smo jo poimenovali »hladna vojna«.

Problem Nemčije in Marshallov plan sta pričetek zastoja, ki je vodil k izmenjujočim se obdobjem napetosti in popuščanj v mednarodnem življenju in je značilen za vseh zadnjih 15 let.

PRVA ŽRTEV HLADNE VOJNE

je bila svetovna trgovina, ki se še ni opomogla od udarcev, ki jih je povzročil svetovni spopad, pa je že bila pahnjena v proces, ki je v petnajstih letih izoblikoval na svetu tri popolnoma različna področ-

ja; to razlikovanje, nepovezovanje med njimi nam dovolj reliefno prikazuje sama trgovina.

Na eni strani imamo visoko industrializirane dežele zapadne Evrope in severne Amerike, ki ustvarjajo 63 odstotkov celotnega svetovnega produkta, katerega cenimo na približno 1.380 milijard dolarjev; od tega se skoraj 10 procentov 130 milijard — eksportira, pri čemer pa znaša eksport omenjenih držav zopet kar 63,8 odstotka — 83,8 milijard dolarjev. Vendar poteka dve tretjini tega eksporta med samimi temi visoko razvitimi državami in samo ena tretjina z ostalimi predeli svetovnega gospodarstva.

Na drugi strani so socialistične države vzhodne Evrope, zoper katere je Zapad uporabil instrumente gospodarske blokade, in Kitajske, glede katere je bila izdana takolimenovana resolucija o embargu na trgovino z njo — izrazita poizkusa gospodarske izolacije. Celotni produkt tega področja je cenit 22 odstotkov svetovnega (po sovjetskih cenitvah celo 37 odstotkov), medtem ko znaša eksport le 13 odstotkov svetovnega — 15,7 milijard dolarjev, od tega pa več kot dve tretjini zopet med samimi temi državami. Ta dva velkanska gospodarska prostora, ki ustvarjata 85 odstotkov svetovnega produkta, sta v letu 1961 eksportirala med seboj le 2,3 odstotka. To jasno kaže, kakšne posledice je povzročila hladna vojna in kako ta problem lahko povratno deluje na politično situacijo v današnjem svetu.

Se nadaljuje

ZDRAVNIKI BREZ „DR“

V zadnjem času je med študenti medicinske fakultete v Ljubljani veliko razpravljanja o predlogu zakona o spremembah akademskih nazivov, o čemer je v preteklem tednu razpravljala tudi zvezna ljudska skupščina. To smo delno zasledili v dnevnem časopisu (kratke informacije o tem sta priobčila Delo in Večerne novice). Problematika je s tem, da je predlog obravnavala skupščina, postala silno aktualna med profesorji na medicinski fakulteti, zdravniki v praksi, pa tudi med študenti medicine, kakor tudi med onimi, ki bi jih eventualno sprememba naslovov dosegla.

Med študenti medicine so o tem vprašanju razpravljali že 8. februarja 1963 na skupnem sestanku predstavnikov fakultetnih odborov Zveze študentov medicinskih in stomatoloških fakultet iz Beograda, Zagreba, Ljubljane, Sarajeva, Skopja, Niša in drugih organov, v Beogradu. Tam je bilo predlagano, da se Zveza študentov ne bori za nikakršne naslove (principialno zahteva ukinitev vseh titulov), je pa potrebno, »da se izenačijo strokovni nazivi ljudi z isto strokovno izobrazbo...« Predlagali so strokovni naziv DOKTOR MEDICINE (oziroma STOMATOLOGIJE); ta naziv naj bi se pisal za imenom in priimkom; to pa zato, ker je termin »doktor medicine« (oz. stomatologije) zgoščovsko pogojen in ima točno definiran karakter.

Varianta

Do zgoraj navedene formulacije naziva je prišlo nekoliko pozneje, saj so se študentje medicinske fakultete že na razširjenem sestanku fakultetnega odbora dne 29. januarja 1963 izrekli proti temu, da bi se diplomant medicinske fakultete imenoval zdravnik oz. zobni zdravnik, to pa iz naslednjih razlogov:

a) odvzem naslova doktor medicine oz. doktor stomatološke medicine bi pomenil diskriminacijo mlajših zdravnikov v primeri s starejšimi.

b) krivično je dajati ljudem z isto izobrazbo različne nazive, toda če hočemo te nazive izenačiti, jih ni mogoče vzeti zdravnikom, katerim so bili že podeljeni.

c) naziv zobni zdravnik je popolnoma nesprejemljiv, ker na fakulteti ni zobnih oddelkov, temveč so stomatološki, kar je vsekakor več.

Predlagali pa so, naj diplomanti medicinskih oddelkov ohranijo oznako »doktor medicine«, vendar ne kot akademski na-

slov, temveč kot strokovno oznako, ki se piše za imenom, podobno kot je to izpeljano v tehničnih strokah. S tem bi bila tudi razlika med »doktor medicine oz. stomatologije« pisano za imenom in priimkom in »dr. med. scientiae« dovolj jasna. Te sklepe sestanka so razobesili na javni deski in jih tudi predložili pristojnim organom.

Čemu preplah

Predlog osnutka zakona o spremembah akademskih naslovov bi z izglasovanjem in sprejetjem zakona pomenil veliko spremembo v našem javnem življenju. Večini študentov ni za doktorske naslove in sploh za titule, vsi pa menijo, da se moramo glede oznake zdravniškega poklica le držati neke tradicije. »Doktor« je znak za zdravnika, ne pa častni naslov, je izjavil neki študent stomatologije... Pri tem pa je treba upoštevati še mentaliteto ljudi in dolgoletno tradicijo, pa tudi dejstvo, da bodo študentje, ki študirajo v inozemstvu, doktorji medicine (pisano v tem primeru praviloma za imenom, ker ne bodo doktorji znanosti med, ved, naši zdravniki pa »samoo« zdravniki oziroma zobni zdravniki, kar je še večji absurd! K vsej tej problematiki pa se je pridružil še vprašanje veljavnosti bodočega (?) zakona za nazaj. V primeru, da bi bodoči diplomanti medicine oziroma stomatologije izgubili naziv »dra« (kot oznako poklica), bi bili vsekakor diskriminirani v primeri s tistimi zdravniki in stomatologi, ki ta naziv že imajo (in bi si ga najbrž ne pustili kar tako zlahka odvzeti).

Lojze Piškur, generalni tajnik univerze: »Za decembra smo razpravljali o naslovih in tako je bil tudi predlog, ki smo ga dali skupščini, zbir predlogov naših fakultet in visokošolskih zavodov. Mnenje našega rektorja je bilo, da se ustrezno spremeni to naziv v duhu reforme študija. Načelno nismo bili proti častnim naslovom, saj je častni naslov vzpodbuda za mladega človeka... Za medicine smo menili (čeprav nismo dobili nobenih predlogov s strani fakultete, niti Zveze študentov), da se naslov »dr« pridržijo znanstveni deputaciji.«

Prof. dr. Janez Milčinski, dekan medicinske fakultete: »Proces odpravljanja naziva »dr« na medicinski fakulteti je pri nas neizogiben. Mi smo med redkimi deželami, kjer izdajajo doktorat brez posebne doktorske teze in tako se pri nas dobi

DR. N. A. RAJSAL

N. A. RAJSAL

doktorat z manjšim trudom kot npr. na Angleškem, v Franciji ali v SZ. Odločitev, da se avtomatični doktorati ukinejo, našega študija ne bo degradirala, saj naslov »zdravnik« ni poniževalen. V začetku bi bile res razlike, saj bi na eni strani imeli doktorje znanosti, na drugi pa doktorje-diplomante medicine, ki so že začeli študirati pri nas. Moje osebno mnenje je, da bi najmanj nevšečnosti povzročili, če bi novi naslov, to je »zdravnika«, namesto »doktor medicine«, veljal šele za generacijo, ki se bo vpisala po spremembi zakona. Tako bodo študentje o tem že vnaprej obveščeni. Mislim, da bi to vprašanje morale rešiti prehodne določbe zakona.

Izjave

JURE ŽALAR, predsednik Združenja štud. medicine: »Popolnoma se strinjam s stališčem fakultetnega odbora.« (To, kar smo navedli v začetku!)

MIRO SAMARDIJA, zastopnik univerzitetnega odbora ZSJ: »Strinjam se s stališčem Združenja študentov na medicini. Doktorski naslov naj bi ostal, pisal pa bi se za imenom in priimkom. To je pač naziv poklica, ne pa titula!«

In še študenti

JANEZ KUHELJ, 3. letnik med.: »O doktorskem naslovu smo že precej razpravljali. Mislim, da naslov »zdravnik« med ljudstvom precej pomeni in mu ni treba še »doktorja.«

VILJEM RUTAR, med. 3. letnik: »Teba se bo odločiti ali vsem ukiniti naslov »dr« — tudi tistim, ki so diplomirali v tujini in že prej ali pa vsem pisati »dr. med.« za imenom.«

LAMOVEC JANEZ, 3. letnik med.: »Po mojem bo precejšnja škoda za tiste, ki bodo na deželi. Tam naslov doktor veliko pomeni.«

HERMAN LESNIK, med. 3. letnik: »Če ostanejo titule tako, kot je predlagal fakultetni odbor, potem nimam nobenih pripomb!«

JANEZ ZAJC, med. 3. letnik: »Ukiniti naslov vsem ali pa nobenemu. Ukinitev naslovov tistim starim doktorjem, ki so študirali v Grazu, Pragi ali na Dunaju, pa je nesmisel!«

JURE SORLI, med. 3. letnik: »Ljudje bodo odhajali študirat v tujino —.«

FRANC FERLIC, med. 3. letnik: »Praktični zdravnik ne more biti brez naslova. V narodu je globoka tradicija! Pri nas še božiča nismo odpravili, zdaj pa smo se lotili doktorskih naslovov.«

BORIS TRSEGLAV, med. 2. letnik: »Največji problem je, ker se bo moral najti enoten naziv za vso Jugoslavijo. Prej je bil enak za vse, Res pa je, da so zdravniki z doktorskim naslovom privilegirani, ker imajo že po drugi stopnji naslov doktorja, vsi ostali pa šele po tretji stopnji.«

IRENA GORSEK, med. 1. letnik: »Mislim, da sprememba ne bo imela večjih posledic. Mogoče sem starokopitna: meni so ti naslovi všeči!«

MARIJA BLATNIK, med. 3. letnik: »Mislim, da ne bi smeli delati razlike med zdravniki: vzeti naslov vsem, ali pa nobenemu!«

JOZICA CEDILNIK, med. 3. letnik: »Precej nerodno bo za tistega, ki bo šel v inozemstvo.«

FRANC SLUGA, stom. 3. letnik: »Pri nas se nihče ne strinja s spremembo. Pri nas je »doktor« oznaka poklica, ne pa častni naslov.«

SLAPŠAR ELKA, BABI ZOP, META ZUPAN, JASNA PEČORNIK, stom. 3. letnik: »Tako je!«

ADOLF BERGLEZ, med. 1. letnik: »Prišli bosta dve generaciji z različnimi naslovi. Tisti, ki bodo doštudirali v inozemstvu, bodo »doktorji«, mi pa »zdravniki«. Strinjam se s predlogom iz Beograda.«

BOGO PAVLIN, abs. stomatologije: »Najbolj čudno se mi zdi, da bo nekdo, ki je mesec dni pred mano diplomiral, »doktor«, jaz pa ne! On bo imel zaradi mentalitete ljudi več pacientov kot jaz.«

JURE MANFREDA, abs. med.: »Meni se zdi vprašanje naslovov malenkostno in ne vidim tu nobenega smisla. Osebo sem proti titularnim nazivom. Če zdravnik nimajo nobenega drugega psihoterapevtskega sredstva kot titulo »dr«, potem je njihovo poslanstvo precej revno!«

TONE VELIKONJA, med. abs.: »Neumno bi bilo, če bi se naslovi delili in jemali od nekoga datuma dalje. Premalo smo o tem videli pisanega v časopisih!«

SLAVKO SUSIN, med. 5. letnik: »V bistvu je sprememba naslovov čisto v redu, pri laiku pa bodo spremembe naletela na nevšečne težave. (Osebo sem za »dr« —!)«

JOZE LOKAR, med. abs.: »V bistvu je vsak akademski naslov poniževanje osebnosti. Večina naših ljudi, ki zares nekaj pomenijo, se ne podpisuje z »dr«, ker že njihovo ime dovolj pomeni. Tehnična stvar problema pa je zelo zapletena zaradi mentalitete ljudi in tradicije.«

Sklepna beseda

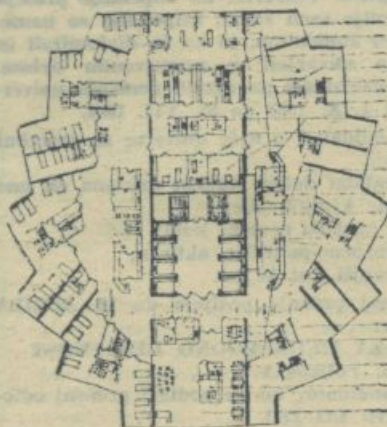
Odločno zagovarjamo stališče, da se dobi za vsak poklic diplomanta in diplomantke katerekoli fakultete v naši državi ustrezna oznaka. Tako tudi na medicinski fakulteti v Ljubljani, kjer je uveden stopnjski študij. Razgovori s 30 študenti medicine oziroma stomatologije so sicer pokazali, da nekateri ne pojmujejo pravilno naziva »doktor medicine« (pisano na koncu imena), ki naj bi ostal kot tradicionalna oznaka poklica na Slovenskem, ne pa znanje medicine, ki si ga nekateri pridobijo s specializiranim in poglobljenim študijem medicinskih ved, vendar to ni bistveno. Vsekakor bo potrebno to vprašanje natančno objasniti, da ne bi prišlo do nevšečnosti zamenjave z »dr. med. scientiae.«

Vprašanje, o katerem se najbolj živahno razpravlja na medicinski fakulteti, bi lahko načelno tudi na tehničnih fakultetah in končno še na družbenih, menimo pa, da je ta problem najbolj zapleten na medicini. Pričakujemo, da bo zakon o spremembah akademskih naslovov specifičnosti zdravniškega poklica in tradicij narodov, za diplomante in diplomantke medicinske fakultete, kakor tudi za tiste, ki že imajo naziv (ali naslove), tudi upošteval.

TADEJ MUNIH

P. S. BRALCE OBVEŠČAMO, DA SMO PRED ZAKLJUČKOM REDAKCIJE IZVEDLI, DA JE ZVEZNA LJUDSKA SKUPŠČINA DNE 25. MARCA 1963 SPREJELA ZAKON O SPREMEMBI AKADEMSKIH NASLOVOV.

BOLNIŠNICA ALI KLINIČNA BOLNIŠNICA?

Tloris nove bolnišnice — brez prostorov za študente

Bolnišnico v Ljubljani so ustanovili leta 1895.

V znani sobi na kirurškem oddelku je bilo takrat 12 postelj. Danes je v isti sobi 41 postelj. Načrti za novo bolnišnico so bili narejeni že pred vojno. Takoj po vojni so jih naredili še nekaj.

Do danes jih je že precej več. Letos gre za res. Leta 1967 naj bi prišli prvi bolniki v novo stolpno klinično bolnišnico. V starih prostorih kliničnih bolnišnic ni prostorov za delo s študenti — saj študentov leta 1895 ni bilo.

V novih, po vojni zgrajenih ali preurejenih klinikah, ni prostorov za študente — so jih pač pozabili.

In če jih ni nikjer, zakaj bi bili potem v novi klinični bolnišnici?

Načrt za novo bolnišnico je lep. Res lep. In izdelan. Točno je začrtana vsaka postelja v sobi; do potankosti so namensko označena skladišča, da ne govorimo o ostalih stvareh.

Vsak »osnovni element« to je 10 bolnikov, ima svoje sanitarije; sestra, ki skrbi za njih, ima svoj prostor. Tudi glavna sestra za 62 bolnikov v enem nadstropju ima svojo sobo. In dva zdravnika tudi. Vsak svojo. Popolnoma prav. Toda...

Za približno 1200 študentov medicinske

fakultete in višje šole za medicinske sestre ni v načrtu nič.

Ni garderobe. Ni umivalnice. Ni sanitarij.

Se več. Ni prostora za pouk — za vaje, za seminarje.

Kajti na 62 bolnikov sta 2 (dve) preiskovalni sobi. Morda je to za rutinsko delo dovolj (čeprav sem že videl splošno bolnišnico z eno preiskovalno sobo na 10 bolnikov).

Za pouk je to premalo. Za to ugotovitev ni treba biti strokovnjak.

Prav bi namreč bilo, da bi imeli bolniki v res lepih sobah tudi lep — mir. Če že morata biti eden ali dva bolnika mučenca in prenašati, da se na njih uči 5—10 študentov, naj imajo vsaj ostali v tem času mir. Saj bodo tudi oni prišli na vrsto.

Tudi ni vseeno, če te pregledujejo pred ostalimi bolniki v sobi ali pa na samem.

Zato so potrebne preiskovalne sobe. Koliko, ne vem. Sigurno pa več kot dve na 62 bolnikov.

In predavalnica. Vsaj ena, če ne dve. Predavalnica z vsemi tehničnimi pripomočki, ki jih povsod uporabljamo, le v predavalnicah ne. Pa bi bil skrajni čas! Zato dvorana, ki je v načrtu, ne more biti hkrati tudi predavalnica.

Skromen prostor, kjer bi se lahko študentje zadrževali v prostem času med vajami, je pa že zelo velika zahteva, čeprav bi se mogoče našel prostor neke med tistimi dvanaštstimi (ali še več) prostori, kjer piše v načrtu: Šefi...

V NAČRTU ZA NOVO KLINIČNO BOLNIŠNICO NEKAJ MANJKA. UPAJMO, DA SAMO V NAČRTU.

JOZE LOKAR

Človek se od zemlje ne bo nikoli odtrgal. Vedno bolj bo navezan nanjo. Iz nje želi izvleči čim več dobrot, vsakodnevnih dobrot, brez katerih si ni moč predstavljati niti enega dne življenja. AGRONOM je človek, ki zemljo pozna, ki ve, kako se ji mora približati, kako ji streči, da bo dala čim več in čim boljše.

AGRONOMIJA

To je sodoben poljedelec, moderen živinorejec, sadjar, vinogradnik in vrtnar. To je poklic, ki ne bo izginil, ampak se bo le še izpopolnil, saj ima pred seboj velike naloge, saj mora zagotoviti dovolj in več kruha za človeka...

Agronome dobiš na Krekovem trgu 1. Vsako leto se odloči za ta študij okoli 90 do 100 novincev. ŠTUDIJ je urejen stopenjsko. Traja 4 leta — po dve leti. Prva stopnja ti da višjo strokovno izobrazbo, vendar grede skoraj vsi absolventi naprej na II. stopnjo, ne pa v službo. Je že tako, da agronom z diplomom I. stopnje v žepu ni najbolj iskana strokovna kvalifikacija.

SMERI. Ze v I. semestru se boš moral odločiti za eno izmed štirih smeri, na katere se razvija študij agronomije. Izbral boš med poljedelsko, živinorejsko, sadjarsko-vinogradniško-vrtnarsko in živilsko-predelovalno smerjo. Tem se na II. stopnji pridruži še peta — ekonomska smer. Na tej smeri je mogoče nadaljevati študij diplomantom katerekoli navedenih štirih smeri I. stopnje.

Omenimo naj le še to, da vzame tisti, ki se je odločil za sadjarsko-vinogradniško-vrtnarsko smer, poleg sadjarstva le še enega od obeh: ali vinogradništvo ali vrtnarstvo.

PREDMETI. Ker je študij deljen na smeri, ni enotnega predmetnika. Vsaka smer ima svojega, ki je prilagojen značaju in smotrom tiste študijske smeri. V I. letniku pa je kljub temu nekaj predmetov, ki so skupni za vse smeri (razen nekaterih izjem): botanika, kemija (repetitorij kemije) in politična ekonomija.

KOLOKVIJI so zelo številni, kar dokazuje, da je treba študij agronomije vzeti zelo resno. Čez leto pišeš kolokvij skoraj iz vseh predmetov. So obvezni in zahtevajo, da jih opraviš s pozitivno oceno, če želiš, da se sploh dokoplješ do izpita.

VAJE. Enako je z vajami. Skoraj pri vsakem predmetu jih imaš po 2 do 4 ure tedensko. Pri botaniki npr. največ časa preživijo v laboratoriju in mikroskopirajo. Pri kemiji imaš vaje tako iz kvantitativne in kvalitativne kemije. Pri pedologiji ugotavljaš kislost ali bazičnost zemlje in sploh kemično analiziraš prst.

TERENSKA VAJE. Število ur terenskih vaj je odvisno od smeri, ki si jo izbral. Navadno boste šli za ves dan kam »ven« na kako posestvo, si ogledali sadjarski ali vinogradniški nasad oz. vinsko klet, zašli v hleve in pitališča, si ogledali kak vzorni obrat take ali drugačne vrste, odvisno od smeri, ki jo boš vpisal. — Terenske vaje so obvezne.

IZPITI. Da boš lahko potikal na vrata II. letnika in da ti jih bodo odprli, boš moral prej na izpiti dokazati, da si dosegel kemijo, botaniko, pedologijo in enemu ali dvema strokovnima predmetoma. Na lastni koži boš preizkusil, da te študij ne bo pestoval. Povprečno priroma v III. letnik komaj tretjina študentov, ki so se pred dvema letoma vpisali med agronome.

PRAKSA po I. letniku je obvezna. »Poljedelci« jo en mesec preživljajo na kakem specializiranem poljedelskem obratu. »Živinorejci« so je deležni še več; kar dva meseca se privajajo vonju hlevskega gnoja na kakem vzornem živinorejskem obratu. Tudi »sadjarji« se po en mesec veselijo prakse v sadovnjakih, vinogradih ali vrtnarskih obratih. »Živilci« romajo navadno v tovarne živilsko-predelovalne industrije. — Prakso organizira fakulteta.

LITERATURE sicer ravno ne manjka. Na razpolago je tudi dokaj skript. Vendar je težiče na študiju iz lastnih, skrbno in redno pisanih zapiskov s predavanj. Torej je odveč pripomba, da jemlje predavanja resno, če hočeš kdaj doštudirati. Širšo, pa tudi tujo literaturo, dobiš v strokovni knjižnici na svojem oddelku.

ŠTIPENDIJE IN ZAPOSILITEV. Agronomi tar-najo, da štipendije ni tako lahko dobiti. Pri nas smo že taki, da radi na eni strani godrnjamo, da je suša za kadri, na drugi strani pa smo stiskaški, ko bi bilo treba štipendirati agronome. Naše poljedelstvo, zadruga, socialistični sektor, vinogradniški in sadjarski nasadi, vinske kleti, proizvodnja mleka in mesa, čebelarstvo, zelenjadarstvo, hortikultura, ribištvo, predelava poljščin in še mnoga druga delovna področja čutijo pomanjkanje ljudi z dobrim znanjem agronomije.

SMISEL. Če boš šel jeseni med agronome, ljubi delo v naravi, delo z zemljo, rastlinjem in živalmi. Samo »ljubitik« pa še ni dovolj. Treba je tudi znati. Za to zadnje boš moral pač poskrbeti kar sam. Veliko sreče!

BIOLOŠKI ODDELEK

Študij biologije daje naslednje študijske možnosti. Študij na I. stopnji je enoten pod naslovom »biologija s kemijoo; ta usposablja diplomante za pouk teh predmetov na višji stopnji osnovne šole.

II. stopnja biologije ti omogoča študij na štirih smereh: a) osnovna biološka smer usposablja pedagoške delavce za pouk biologije na srednjih šolah; b) antropološka smer; c) botanična smer in d) zoološka smer. — Diplomanti zadnjih treh smeri se po diplomu lahko udeležujejo na področjih in ustanovah, ki se bavijo z ustreznimi problematiko (zoološki, botanični vrtovi, narodni parki). — Študij na I. stopnji je prilagojen pedagoškemu namerom, zato največ v predmetniku poleg strokovnih predmetov tudi mladinsko psihologijo in metodiko pouka biologije.

V prihodnji Tribuni si bomo gledali zadnji odelček biotehniške fakultete — veterinarskega.

srednješolcem

VEČ POZORNOSTI KOLEGIJU

Pretekli teden smo bili ob prisotnosti predsednice kura-torija študentskih domov in menz prof. Brnčičeve, uprav-nika SN tov. Porente, zastopnika univerzitetnega odbora ZS Glinška, organizacijskega sekretarja UK ZKJ Ulčarja in drugih gostov, v jedilnici Kolegija pričra rednemu let-nemu zboru koristnikov.

Referat predednika odbora odbora zveze študentov (prej študentski svet) tov. Draga Mirošiča, je pokazal, da je bilo življenje v Kolegiju v preteklem polletju razgibano in je bilo izvedenih precejšnje število uspešnih akcij. Tako smo izvedeli, da je ideološko-politična komisija v preteklem polletju pripravila tri predavanja, da je disciplinska komisija imela polne roke dela, da pa je število prekrškov v primerjavi s preteklimi leti znatno padlo. Zmanjšalo se je število ilegalnih prenočevanj... Aktivni so bili tudi športniki, saj so pripravili ali pa se udeležili več športnih prireditvev.

Bolj kot to je zanimivo vprašanje, kako Kolegij shaja z denarjem, ki ga vplačajo študenti stanovalci, kakšne so dotacije temu zavodu in kakšno je življenje v Kolegiju.

Znano je, da je poslopje stara stavba, za katero so potrebni veliki izdatki za popravila in da se je zmanjšalo število izdanih kosil (V Kolegiju je menza, kjer se hranijo opol-dne tudi drugi!) v primerjavi z letom 1961 za 43.080 din, večerij pa za 14.500 din, kar pomeni tudi omejitvev razpo-laganja uprave Kolegija za investicije bodisi za dvig kva-litete pri hrani, razna pereča popravila, bodisi za zagoto-vitev boljših stanovanjskih in higienskih razmer v domu. To misel je poročilo prizadevnega upravnika v Kolegiju tudi obseglo.

Razprava se nikakor ni mogla začeti v zaželeno smer, ker se je na zadnjem zboru koristnikov precej razprav-ljajo, premoledno naredilo in tako ni nihče hotel pogrevali vprašanj. Vsaka diskusija se je vedno končala vedno pri isti točki: kje dobiti sredstva. Uprava, ki je v razmerah, kakršne so, prisiljena, da vsak dinar desetkrat preobrne, preden ga investira, ne more nuditi na primer športnikom niti minimalnih sredstev za nabavo športnih rekvizitov, saj celotni Kolegij živi s takimi dohodki in izredno nizkimi dotacijami več ali manj iz rok v usta. Prav tako je tudi z ostalimi področji, kjer bi lahko študentje delovali... Ob koncu razprave so kolegijaši sprejeli sklep, da bo vsakdo z vpisom v Kolegij vplačal 200 din, s čimer bodo pokrili najmanjše izdatke za delo raznih komisij in aktivov.

Na splošno smo lahko zadovoljni s tokratnim zborom koristnikov, saj so bile skoraj ob vsakem problemu, ki so ga obravnavali, nakazane tudi realne rešitve.

Bsl.

NOVICE S FILOZOFSKE...

Ideološka komisija. Predavanja svobodnih kateder sku-šajo čim bolj ustreči željam in potrebam študentov. V okviru te komisije je bilo tudi proučevanje nove ustave; nekatere skupine delujejo še sedaj. Nekatere ostale sku-pine, ki so bile kasneje ustanovljene, se bavijo z bolj specialnimi temami (na primer film), vendar njihov uspeh še ni popolnoma jase. Glavni problem, ki otežuje delo ideološke komisije, je nezainteresiranost študentov, kar pa pogosto izvira iz prezaposlenosti. Ideološko-politično delo pa je še vse prebogosto prosvetiteljsko, premoledno, študente še vedno pušča v pasivnem položaju.

Socialno-ekonomska komisija. Letošnja posebnost bo ta, da bo fakulteta sama izbirala kandidate za sprejem v študentske domove.

Kulturno-zabavna komisija. Ta komisija je organizi-rala nekatere proslave na posameznih oddelkih; na slavisti-ki so organizirali kulturni večer. V okviru te komisije bi radi organizirali satirični kabaret po zgledu nekaterih znanih študentskih ansamblov.

Sportna komisija je organizirala že več šahovskih brzoturnirjev, dve nogometni tekmi, ob kurentovanju v Ptujju pa je organizirala košarkarsko tekmovalje z domačimi gimnazijci. Sodelovala je pri pripravah za smučarske

tečaje v počitnicah in organizirala izlet v Planico.

Komisija za mednarodno dejavnost, ki je bila usta-novljena šele pred kratkim, bo pomagala pri organizira-nju inozemskih praks, kar pride v poštev največ za germaniste.

Komisija za brigade je pripravila propagandno razsta-vo brigadirskih fotografij v avli fakultete. Zbiranje prijav za letošnje brigade je v polnem teku.

Študijska komisija. Vsa dejavnost te komisije sloni na študijskih referentih posameznih oddelkov. Komisija samo vsklaja delo in posreduje v primerih, ko se problemi v okviru oddelkov ne morejo urediti. Glavna naloga študijs-ke komisije je še vedno utrjevanje študijske reforme. Re-forma na nekaterih oddelkih je bila samo formalna, saj so na nekaterih oddelkih samo skrčili stare študijske pro-grame. Naloga študijske komisije je skrbeti za to, da bodo študijski programi v skladu z načeli reforme. Ponovno so letos pretresali programe I. stopnje, pri čemer so sodelo-vali študentje, profesorji in predstavniki prakse. Posebno v zadnjem času pa je aktualno pretresanje študijskih pro-gramov za II. stopnjo. — Skripta in učbeniki so še vedno problem. — Študijska komisija je tudi predlagala, da bi skrajšali študijsko leto in bi tako študentje imeli več časa za individualni študij.

I. P.

IN MEDICINSKE FAKULTETE

29. III. je v Ljubljano dopotovala skupina 30 študentov medicine iz Skopja. V Sloveniji se bodo zadržali 3 dni in si v Ljubljani ogledali fakulteto in nekatere inštitute, gosti-teh — Združenje študentov na medicini — pa jim bodo privedli tudi manjši sprejem in omogočili ogled neka-terih turističnih zanimivosti. Celotno organizacijo je prav-zaprav prevzel 3. letnik, saj so bili prav študentje tega let-nika sredi marca gostje skopskih medicincev. Takrat je v Skopje odpotovalo približno isto število ljubljanskih stu-dentov medicine. Obisk gostov iz Skopja sodi v sklop stu-dentskih izmenjav, ki se na medicini že vrsto let uspešno razvijajo.

Združenje študentov medicine je dobiło za svoje pro-store novo opremo: pisalne mize, stole, omare itd. Vzdušje v teh prostorih je veliko prijetnejše kot takrat, ko je Zdru-ženje imelo samo masivno pisalno mizo in nekaj razmajanih stolov... Stroški so presegali milijon dinarjev.

10. aprila je Dan medicincev. Za počastitev tega dne so v teku že živahne priprave, saj so vsako leto doslej Dan medicincev častno proslavili. Letos napovedujejo sprejem pri dekanu medicinske fakultete. Akademijo v počastitev praznika, še prej pa športna srečanja med letniki v strelja-nju, košarki, namiznem tenisu in šahu. V prijateljski nogo-metni tekmi se bodo med seboj pomerili medicinci in sto-matologi. Za to tekmo je med študenti veliko zanimanje.

Pred kratkim so imeli v Združenju sestanek medicin-cev s stomatologi, ker stomatologi slabo sodelujejo v delu Združenja, niti jih ni čutili v delu na fakulteti. Na tem sestanku tudi niso prišli do nekih trdnih rezultatov, kar daje slutiti, da se bodo stomatologi, ki jih je okrog 400, tudi v bodoče izogibali akcij na fakulteti. Krvoda'alske ac-cije, ki ni samo akcija fakultetnega odbora, temveč obče-človeška pomoč bolnikom, se letos ni udeležil niti eden stomatolog.

Rdeči križ na medicini ima štiri sekcije: prva pomoč, borba proti TBC, zdravstvena vzgoja in male asanacije. Zadnja akcija, ki so jo imeli, so predavanja o spolni vzgoji po ljubljanskih osemletkah. Za predavatelje je bil organi-ziran poseben enotedenski seminar. Vsi medicinci so člani Rdečega križa; organizacija šteje danes 1077 članov.

Od 25.—28. aprila bo v Skopju strokovni kongres međi-cine. Ta kongres je vsako leto. Doslej so se ga ljubljanski medicinci vselej udeleževali in za svoja dela, ki jih je treba

še prej predložiti posebnemu odboru za strokovno ocenje-vanje predloženih strokovnih del, prejeli tudi najvišja pri-znanja. Spet pa lahko pri tem ugotovimo, da na tem kon-gresu stomatologi iz nerazumljivih vzrokov ne sodelujejo.

Na fakulteti je razgibano športno življenje, krepko pa si utira pot tudi Počitniška zveza. Trenutno šteje 114 čla-nov, sodijo pa, da se bo število članstva do konca šolskega leta povzpelo nad 300. Preteklo soboto so privedli predava-nje pod naslovom Od Komne do Hvara, v načrtu pa je še predavanje Križem po Skandinaviji, predvidevajo pa še dve ekskurziji: v Novo mesto (Krka) in Zagreb (Pliva, tovarni zdravil).

-de-

N A T E Č A J

Preko CO ZSJ je nemška akademska služba za izmenjavo dodelila 3 desetmesečne štipendije za študente ljubljanske univerze. Za štipendije pridejo v poštev študentje vseh strok. Štipendije so name-njene predvsem študentom, ki so že diplomirali in se nameravajo ukvarjati z znanstvenim delom. Kurzi bodo organizirani na raznih nemških univer-zah v času od 1. X. 1963 do 31. VII. 1964.

Za izbor kandidatov iz naše univerze so potrebni naslednji pogoji:

1. da je kandidat dober študent oziroma da ima dobre strokovne kvalifikacije;
2. da dobro obvlada nemški jezik;
3. da je družbeno-politično aktiven;
4. da ni starejši kot 30 let.

Kandidati naj prošnje pošljejo do 10. APRILA 1963 na naslov:

ODBOR ZA MEDNARODNO DEJAVNOST Ljubljana, Poljanska 6.

O izboru kandidatov bo na podlagi prošenj odlo-čalo predsedstvo UO ZSJ.

Podrobnejše informacije lahko dobijo kandidati na predsedstvu UO ZSJ — Poljanska 6-II, telefon 37-571.

ODBOR ZA MEDNARODNO DEJAVNOST UO ZSJ

NENAVADNA STAVKA ŠTUDENTOV ARHITEKTURE

V MILANU

Študentje arhitekture v Milanu so organizirali do sedaj najnenavadnejšo stavko v zgodovini te univerze. Študentje so se zabarikadirali v svoje predavavnice ter s tem preprečili dostop profesorjem. S tem so hoteli doseči, da bi profesorji obljubili študentom strožji kriterij pri izpitih. Stavke se je udeležilo blizu 400 študentov.

Ozadje nenavadne stavke je kritično gledanje študentov na ves študijski sistem v Italiji. Solske oblasti, pravijo študentje, ne gredo v korak s časom, ki se spreminja. Celo bogato kulturno nasledstvo Italije lahko postane breme, če se ne bodo skušali »pomladiti«. »Pomlajevanje« pa pomeni — zadovoljiti potrebe današnjega časa.

Študentje zahtevajo predavanja arhitektov z modernimi nazori, da bodo ure pouka bogatejše, izpitni kriteriji pa strožji. S tem bi dosegli dvoje: netaleantirani študentje bi odpadli, talentirani pa bi imeli dovolj prostora ter več časa za individualno delo s profesorji, kar bi v njihovi strokovnosti seveda močno koristilo. Ti talentirani zahtevajo pravico glasu pri sestavljanju študijskih programov. Eden izmed predstavnikov stavkajočih študentov je dejal:

Študentje se poslužujejo marsikdaj nedovoljenih načinov, da bi dosegli svoje pravice. Tudi tale prizor ni študentom v čast, vendar je po njihovem mišljenju potreben.

»Mi se zavedamo, da naše želje zahtevajo več dela, težjih lekcij in strožji izpitni kriterij, kar pomeni manj prostega časa, vendar je ravno to tisto, česar si želimo.« Predstavniki fakultetnih oblasti so izjavili, da v principu ne nasprotujejo željam študentov, vendar nasprotujejo načinu, ki so si ga študentje izbrali za izpolnitev te želje.

V prvih dneh stavke študentje niso zapuščali zgradbe fakultete, tako da so jim sorodniki in prijatelji prinašali kavo, sendviče in cigarete. Čez deset dni stavke so uvedli na fakulteti dežurstvo: v stavbi je vedno 50 študentov, medtem ko ostali gredo domov oziroma v bližnje restavracije.

Angleški parki so polni negovanega cvetja in tiste sočno zelene trave, ki je čar in duša Anglije, kot pravi nekje Galsworthy. Najraje sem jih imela zjutraj, ko so bila drevesa in cvetice težke od rose in vlage, ki je edino na njih in nikjer drugje dihala čisto svežino. V lancashirskih mestih, ki so si podobna po svojih očrnelih opečnih zidovih in brezdušnosti, se ta vlaga spaja s prahom, sajami in bencinskimi hlapi v brezoblično maso. Lega na pljuča in možgane. Ustvarja občutek brezčasnosti.

»Tukaj na severu je vse drugače,« je navadno dejal mister Evans v nalašč poudarjenem akcentu čistokrvnega Cockneya, da bi s tem izrazil svoje zaničevanje do severne provincialnosti. »Življenje se mi v primeri z Londonom zdi počasno, celo ljudje mislijo počasi in okorno.« Mister Evans je prijatelj mojih znancev iz Manchesterja in me je povabil k svoji družini, za zadnje tri tedne počitnic. Ko sem prišla v Lytham, kakih petdeset kilometrov severno od Liverpoola, sem prinesla s seboj že kopico londonskih in manchesterških vtisov in spominov, popisane beležnice s poti ter obiska v angleški gimnaziji, v ustih pa okus po prahu lancashirskih mest.

SKICE IN DROBICI IZ ANGLIJE

ALENKA
JENKO

Mister Evans se je v mladosti prebijal skozi vse mogoče službe, predvsem pa skozi revščino. Danes upravlja firmo s pohištvom in tapetništvom. Ob skodelici čaja, ki je moral biti skuhan po starem angleškem obredu in oslajen natančno s pol kocke sladkorja, mi je s ponosom pripovedoval, kako je postal self-made man. Zaklel se je, da se dvigne iz ponižanja in revščine, tako kot se jih zakolne na tisoče. Uspe jih le malo. »V svojem življenju nisem čital romanov in če bi jih, bi bilo to prekleto slabo zame.« Verjela sem mu, kajti iz njega je vela prirojena bistrost, samozavest, energija in brezobzir-

ščanje galebov in šum turističnih letal, ki lete vedno v isto smer: na otok Isle of Man. V daljavi se slutijo obrisi waleških gričev in včasih se prikaže sonce, ki je blede in mrzlo kot mesec. Večkrat, ko smo šli po tej poti v Blackpool, je pihal veter in tedaj so se ljudje skrivali za pisanimi platnenimi zasloni. Bilo je podobno počivajoči karavani v puščavi, ki čaka, da bo vihar mimo.

Bingo postaja strast

Takšna je ena od mnogih podob weekenda. Utrujajoče, mučno preganjanje časa, ne da bi se ljudje tega sploh zavedali, kajti weekend je že zdavnaj postal strast vsega naroda. Tudi Bingo postaja. Bingo je neke vrste loto v igralnicah, ki jih odpirajo vsaj tako na gosto kot kitajske restavracije. Ta strast prerašča v pravo družbeno zlo. Pastorji in še mnogi drugi javno pozivajo, naj ustavijo množice, ki silijo v igralnice zapravljati denar in čast. Zdi se, da jih nihče ne posluša. Najbolj mrzlično je Bingo popadel stare, častitljive ladie.

Pri znanjih so imeli skromno in vdano kuhinjsko pomočnico. Dolgo časa so oglaševali zanjo v časopisih. Bili so srečni, da so jo končno dobili, srečni, dokler je ni premamila Bingo. Ko je dobila dopust, je odšla v Blackpool. Predstavljam si jo, kako hodi po enem od treh lesenih pomolov, ki so na kolih zasajeni daleč v blatno morje. Malce sramežljivo se spreha med stojnicami s kramo vseh vrst, od ogledal in umetnih rož do svetih podob in revolverskega čtiva. Potem se morda odloči za avtomat, ki pomladi človeka za dvajset let. Vrže vanj kovanec in čaka, dokler se staro železje z njo vred ne strese s škripajočimi, bolestinimi sunki. To je vse. Rahlo razočarana se potem izgubi med množico. Med potjo si kot večina kupi v časopisno vrečko zavite »fish and chips« (pečene ribe in ocvrte krompirjeve rezine) in se kot večina nameni proti igralnici. Toda ta je še zaprta in tako dve polni uri v mrazu in dežju potrpežljivo čaka na Bingo. Nakoplje si pljučnico in v družini mojih znancev je zaradi njene boleznili vse narobe.

Toda angleški zakonski moške so potrpežljivi, da so že skoraj rahlo dolgočasni. Zde se zadovoljni, če lahko jedo ovsene kosmiče, zelenjavo iz konzerv in celo kupljene sendviče. Radi vrtnarijo in vozijo svoje otroke na sprehod. Nikdar ne opazijo obleke svojih in drugih žen. Zato so Angležinje napravljene kot obešalniki in uporabljajo neokusni make-up. Ker žive v topem zadovoljstvu varnosti, se zdi, da zanemarjajo svojo ženskost. Nekaj te brezbržnosti tiči že v dekletih. Čudila sem se dijakinjam, ki so ob sicer lični šolski uniformi nosile strgane nogavice in celo na cesti navijače v laseh. »Kako gledaš na taka dekleta?« sem z malce zlobne radovednosti vprašala prijatelja Steva. »That's the privacy. Njihova osebna stvar,« je odločno odvrnil. »To je nekaj, česar vi, kontinentalci, nikoli niste in ne boste razumeli. V Evropi se premikate, oblačite in mislite kot konformisti, po natanko

določenih obrazcih in trenutni modi. Pri nas velja en sam zakon. To je privacy. Človek ima pravico do zasebnega, čisto samosvojega življenja in mišljenja. Svoboden je. Lahko si ustvari svoj svet.« Za trenutek me je obšlo nekaj kakor rahla osramočenost, da živim na kontinentu, čeprav vem, da bi mu lahko ugovarjala. Lahko bi mu rekla, da sem v treh mesecih spoznala, da sega njihova privacy le na neka čisto določena in omejena področja. Svojega sveta si z njo ne moreš zgraditi. Mimo nje je življenje brezobzirno, nesvobodno in polno predsodkov. Takšno kot povsod. Toda molčala sem, kajti Angleži verujejo v svojo privacy s prav takšno navno vero kot v to, da so še danes svetovna sila.

Toda tudi okostenelo ostožvo se počasi mame, zlasti med mladino. To sem spoznala na neki gimnaziji, kamor me je prijateljica Carol jemala s seboj štirinajst dni pred koncem šolskega leta. Gimnazija se mi je zdela podobna trdnjavi, na kateri je zmagovalno plapolal Union Jack. Zjutraj se je skozi glavni vhod pretakala reka dijaških in proforsorskih avtomobilov in vsakih deset minut je šolski bus na bližnji postaji izpraznil obe nadstropji modro in rdeče uniformirane dijaške gruče, ki se je pri vходу ločila tako kot so šolo ločili pred sto leti: na deški in dekliški oddelek. Med enoličnostjo uniform se odražajo »civilista«. To so fantje in dekleta iz Evrope, ki prihajajo v Anglijo, da se spoznajo s svojimi angleškimi dopisovalci obeh spolov, da okušajo angleško življenje in da se nauče nekaj angleščine. Srečala sem jih iz Italije, Francije in iz Nemčije. Izpiti v šoli so bili že mimo, vladalo je brezdelje in kozmopolitsko vzdušje. »Mladina naj se uči spoznavati in ceniti med seboj,« je zveneča parola marsikaterih angleških staršev in vzgojiteljev. Tudi vedno več gospodinje si želi deklet s kontinenta (»a continental girls«) za pomoč v družini in gospodinjstvu. Tuji in domači časopisi ter agencije posredujejo medsebojno spoznavanje in izbiro. Vsak dan se na londonski Victoria Station izkrca na stotine deklet, ki so se odzvale takšni zaposlitvi. Med njimi so tudi mnoge še zelo neobgledne, komaj sposobne za nakupovanje zelenjave in oblačenje otrok.

»To je najbolj zahrbtn način za izkoriščanje človeka,« je zagnano trdila neka Nemka, ko sva se slučajno skupaj vračali domov. »Ti, ki si bila na obisku, veš o Angležih toliko kot nič. Jaz sem jih bolj spoznala. Ne rečem, da nisem imela smole pri izbiri. Zmenili smo se, da bom hodila nakupovat in se ukvarjala z otroki v zameno za hrano in prenočišče. Obljubljali so mi tudi precej prostega časa in trideset šilingov na teden kot pocket money. Torej vse tako kot izgleda pošteni, au pair job. V praksi je bilo precej drugače. Spretno so me znali uporabiti za vse drobne opravke, ki niso ponehali od jutra do večera. Nobenega težjega dela nisem imela, to je res, toda tudi nobene proste minute. Povrh vsega sem morala biti še vedno vjudna in komercialno nasmejana, kot prodajalka za pultom. London poznam sedaj kot preje, to se pravi s turističnih prospektov, angleščino pa iz šolske vadnice. Nikoli več.«

Nocoj pa, oh, nocoj...

V četrtek, 28. marca zvečer se je Akademik spat predstavil svoji publik. Skoraj z vsemi svojimi skupinami je nastopil v prenapolnjeni menzi Student-skega naselja. Če bi merili čas trajanja posameznih točk in čas trajanja aplavzov ter oboje potem primerjali, najbrž ne bi bilo velike razlike. Publika pa se je opredelila: ploskala je tistemu, ker je bilo za res dobro in mirona ob točkah, za katerimi ni bilo močnega zaslišanja globine. Z življenjske zahtevnosti ni odločila ničesar. Prav tako ni z življenjske zahtevnosti povzela. Pa ne moremo reči, da publika ni bila živahna, ali da pri prireditvi tudi sama ni sodelovala. Sam prireditve ne bom ocenjeval. Pustil bom besedo drugim. Vprašal bom tega in onega. Ta je morda član Akademika, onega pa morda lahko prisklebam med povprečne obiskovalce. Pogovorov nisem štel (vendar ne mislim, da jih je brez števila) in zapisi morda ne bodo popolnoma točni. Naj so mi študentje odgovorjali karkoli, neko objektivno sliko sem hotel dobiti. Vso pravico imajo odkloniti, kar jim ni všeč. In zakaj bi ne pohvalili tistega, kar jim zdi dobro? Iz razgovorov bom včasih zvedeli tudi kaj novega o Akademiku, posebno zanimivo bo razgovorji z nekaterimi dirigenti in z nekaterimi najstarejšimi člani društva.

Primorski Vinko Vodopivec je zapel Nocoj pa, oh, nocoj... Sedem si rož in eno iz cikla Pjesme vnočnega jaha. Član tega zbora, Egidij Bonin, tudi sekretar društva, mi je rekel:

»Peli smo z užilkom, ker je bila publika živahna. Lepo je, če z njo naveže neposreden kontakt... Član istega zbora, Enzo, pa je še dodal: »Zapeli bi se bolj, pa je bilo nemogoče; vročina je bila neznozna, slab zrak...« Pesni, ki so jih zapeli Primorci,

Če denar pade na skalo

Sprašujemo se, kaj nam je želel avtor povedati s svojo igro. Nas morda poučiti in nam pokazati, kako grd je danes svet, da s denarjem vse kupi ali podkupji — razen konca, ki ne gre to misli? Ali pa je želel ustvariti le pravilno vzdušje, kjer zmaga dobro nad zlom. Morda pa je to le moderna drama v realistično-fantastični obliki?

Če elemente vseh treh zmesi združimo v prvo, dobimo igro, ki je pravilno navna, realistično dolgačasna in poučno nevrozgovljiva. Ko pade zavesa, ostanemo prazni, ne izropani, kajti avtor nas ni mogel s svojim delom niti toliko predrnamiti, da bi verovali v njegov življenjski optimizem. Niti toliko in morda je krivda tudi v gledalcih, ki postajajo vse preveč zahtevni in uničujejo stvar, ki so se le v rasli.

Vsebina je otročje navna. Babaruba-prerokovalka, z drugim imenom Ana Garden, dobi od nekod ogromne količine denarja. Dediščina. Vse kaže, da stoji za to dediščino ogromen proizvajalec denarja. Babaruba namame tri ljudi — zapletke advokata, poklenege namilca in strežnika pri norih (nimogode povodna — iz duševno bolnih ljudi, bi se ne smeli norčevati). Kupi jih s svojim denarjem, podkupuje vse ljudi okoli sebe — toda na-

so bile iz repertoarja prejšnjih let in so del programa, ki ga pripravljajo za jubilejni koncert ob 10-letnici zbora. Po prireditvi sem srečal kolegico. Vedela je, za kaj gre, vendar je hotela ostati anonimna. Saj, končno, ime res ni važno, važno je to, kaj pove. Hotela pa je, da objavim njeno sliko. No, če je ni danes, bo pa morda drugič, fotografirana pa je bila (kakšna škoda, če posnetek ni uspel). Izjava:

»Frieditev je bila odlična in vedno sem za to, da bi jih bilo še več. In kdo je bil najboljši? Vsekakor Vodopivec! Pa še nekaj: sem proti temu, da se na takih kulturnih večerih dela vice proti Tribunalu Razumljivo, da sem jih prav rad potrdil in prepričan sem, da je tisto o »Vodopivcu« rečeno po objektivni presoji in ne samo zato, ker je Primorca.

V avli sem nekoga vprašal, katera skupina mu je bila najbolj všeč, pa mi je odvrnil kar na kratko:

»Primorec sem!«
In tuji študent Daniel M. Ngumi: »Najbolj so mi bili všeč narodni pesni. Kateri pa od zborov?« Tisti, kjer s bi sliki moški.« Tudi ta je, seveda, imel v mislih Primorce.

Zbor Tone Tomšič je zapel: Travniki sa že zeleni, Al xodo (aj bodo) — španska narodna in Freproste beseda (Rada Simonitilija). O nastopu mi je članica zbora, simpatična Breda Pomikvar, rekla:

»Dvorana je bila preveč zakajena; to ti čisto vzame glas. Lahko pa bi bilo takih prireditelj še več in prepričana sem, da lahko tudi — brez dima.«

In o publik? »Danes nam ni bila posebno hvaležna... Vsaј tisoč ljudi je bilo v dvorani preveč!«
Poljski sem Zorko Jezeršek, najstarejšo žensko članico folklorne skupine France Marolt. O nastopu in publiku je dala naslednjo izjavo: »Publika je bila, kot po navadi v Naselju, prijetna in simpatična. Bojim se pa, da današnji plesi ples za publiko niso bili najprivlačnejši, ključno temu da so bili dobro sprejeti. To so bili koroski obredni plesi in vprašanje je, koliko so jih razumeli.«

O delu zbora pa: »Pripravljamo se na proslavo 15-letnice zbora. Z najboljšimi močmi skušamo doseči, da bi bila stvar čimbolj uspešna...«

Moški najstarejši član skupine, Tone Raker, (pri »Maroltu« ples še devet let), pa mi je rekel:

»Naseljski so najbolj hvaležna publika, kar jih poznam. Nastop sam pa je bil nekaj povprečnega. Glede celotne prireditve pa — škoda, da ni nastopil Koroski orkester.«

Po nekaterih izjavah bi sodil, da je najbolj užljive zbor Vinko Vodopivec. Močna publika, močno petje. Seveda je zelo važen tudi izbor izvajanih pesmi. Tako sem poljski se dirigenta tega zbora Cirila Krpana in ga zaprosil za mnenje o prireditvi in za aktualnostjo o samem zboru.

»Take prireditve študentskih umetniških skupin za študente so vedno zaželene, vendar pa bi jih obo treba programsko in organizacijsko še bolj izpopol-

znadje se v vsej tej množici statistov na odru, bo- lje rečeno v trojici, zbudil misel, da je le naj- boljše biti svobodni in srečni brez denarja, pa sma- gari, da bi pošteno živeli.«

Dobro zmaga nad zlom — in Babaruba mora iz- giniti. Zato tudi izgine.

Vsekakor poznamo Zupana kot veliko boljšega noveista, doslednejšega in bolj prepričevalnega. Morda nas bo še kdaj presenetil s kako dramo; prepričana sem, da bo veliko boljše kot ta. Na napakah se učimo, to je stari pregovor, ki še se- danj ni izgubil svoje vrednosti. Zelo pozitivno se mi zdi, da uvajamo v repertoar vseh naših gledališ- liš veliko domačih avtorjev, kajti le tako si bo- mo zagotovili kvaliteto in morda ustvarili velika dela.

Igralci so bili več ali manj rutinerski. Babaruba je igrala Angelca Hlebecova. Njene tri kupljene duše pa so bile: Boris Karji, Marjan Hlastec in Branko Miklavc. Dekle Silvo je igrala Slavka Glavinova s hladnim, nedoživljenim tonom. Režiser Moka ni pokazal kake večje iznajdljivosti. Scenograf je bil Sveta Jovanovič.

B. B.

Gostovanje beogradske akademije za glasbo

V Ljubljani zelo redko slišimo velika baročna in tudi poznejša oratorijska dela. Deloma je temu kriva premajhna koncertna dvorana, deloma pa programska politika naših glasbenih ustanov. Da pa si publika želi tudi takih del, je dokazala razprodana dvorana, čeprav je bil koncert izven abonmaja in že četrti v listem tednu. Ne bo pretirano, če trdim, da v takih okoliščinah privabijo toliko publike le res izredni koncerti.

Čeprav spada Izrael v Egiptu med Händlove naj- bolj znane oratorije, ga je beogradska akademija za glasbo izvajala prvič v Jugoslaviji. G. F. Händel (1685—1759) je oratorij napisal leta 1738 in sodi de- lo v kasnejšo dobo njegovega ustvarjanja, ko je skladatelj zapustil operno ustvarjanje in s tem so- stično arizantno, liriko in tetraličnost ter se vo- dno bolj nagibal h klenemu oratorijskemu izrazu. Ravno v »Izraelu« pridejo razkošno, bogastvo in epika baročnega oratorija dlje do izraza, kot mo- že v malokaterem drugem delu. Oratorij je pi- san za soliste, zbor in orkester, vendar ne leži te- žišče dogajanja na solistih, temveč na zboru, ozi- roma na dveh zborih. Zbori vodijo dejanje in ga obenem, podobno kot v misli dram, čustveno razlagajo. Vsebinska je sicer biblična, vendar je oratorij daleč od cerkvene skladbe. To je močnejši ep, herojska drama o narodu, ki se bori za svojo svobodo.

Delo je za izvajalce bolj zahtevno. Vemo, da ima vsaka akademija za glasbo v svojem učnem programu tudi predmeta orkester in zbor. Vendar se pod tem lahko skriva maskaja; vse od površnega preigravanja pa do resnega umetniškega dela. V tem pogledu so nas Beograščani zelo ugodno presenetili. To ni nikakršni šolski ansambel, tem- več zrel umetniški korpus, reden počitnice koncert-

JOZE PRESEREN

France Marolt na RTV Ljubljana

Pred kratkim so gledalci televizije po vsej naši domovini opazili na televizijskem zaslonu nov napis nastopaja SKUD Akademik s svojo folklorno skupino AFS France Marolt. To je bil obenem prvi nastop Akademika, prva afirmacija AFS Fran- ce Marolt na slovenski televiziji.

Pa pogledimo malo v ozadje te oddaje, ki je po- nesla detek slovenske folklorne med radovedno občinstvo.

Na predlog RTV Ljubljana glasbeno-narodopisne- mu inštitutu in Ljubljani, je SKUD Akademik sprejel ponudbo, da bi predvajal za gledalce televi- zijskega omrežja krajiški program plesov in pesmi iz Bele Krajine. Prvotni namen oddaje RTV Ljub- ljana je bil ciklus oddaj o slovenski folklori. Za začetek naj bi bila oddaja o Beli Krajini, njenih plesih in pesmih, sledile pa naj bi ji oddaje o dru- gih naših pokrajinah. Tako naj bi prikazali lepote slovenske folklorne tudi tistim gledalcem, ki do se- danj še niso imeli te priložnosti.

Akademik se je že dlje časa trudil, da bi dosegel

ljana in skušalo s tem vplivati na mnenje odgovor- nih ljudi.

Pogoji, pod katerimi je RTV posnela omenjeni program, se zdelač od odgovarjajo zahtevam sku- pin te vrste. Nerazumljivo je, da RTV sploh ni iz- placala honorarjev za glasbeno prireditelj oddaje ter za plesno postavitev nekaterih plesov. Tudi osta- li stroški so bili s strani RTV Ljubljana komaj kri- ti!

Pa še nekaj besed o »marolovskih samih!«

Ker je način nastopa pred televizijskimi kame- rami s tehnične plati precej drugačen kot nastop na koncertnem odru, je skupina takoj po obvesti- lu pričela s posebno intenzivnimi vajami. Rezul- tat teh vaj je bil več kot zadovoljiv. To dokazuje- jo tudi iskrene gestije direktorja RTV Ljubljana, skladatelja Matije Tomca in drugih, ter ne navse- zadnje navdušenje študentogledalcev, ki so si to zelo uspešno oddajo ogledali. Pisalecem je uspelo prenesti na televizijski zaslon vso lahkotnost, sve- žino in živčnost plesnih korakov, pretivanje figur

nastope svojih skupin tudi na slovenski televiziji, vendar mu do te oddaje to ni uspelo. Posamezne skupine so nastopale pred televizijskimi kamerami mnogih kulturnih centrov po vsej Evropi in tudi v domovini so se zanje zanimale RTV Beograd in RTV Zagreb. Na vse manjših in gostova- njih doma in v tujini so si skupine pridobile ne- majhen sloves, ki je daleč presegal meje naše ožje domovine. In šele po uspeh drugih so si pridob- ile tudi priznanje domačega občinstva.

Ze na skupščini društva je vodstvo precej ostro postavila vprašanje programske politike RTV Ljub-

M. B.

ne ustanove. Zbor je zadoštil velik, da lahko izvaja tudi najbolj zahtevna dela, saj šteje skoraj dve sto ljudi (točnega števila pa menda niti sami ne vedo). Predvsem pa je važno to, da je ta ogromni kolektiv toliko izvajalsko discipliniran, da zveni enotno in izenačeno. Intonacija je čista, dikcija jasna, vstopi točni, fraze izdelane; videti je, da so v njem res muziki.

Orkester zbora po kvaliteti ni čisto dosegel. Naj- boljše so bila godala. Pihala pa so bila predvsem na ličnih mestih, kjer bi morala igrati veliko vlo- go, nekoliko neizdelana. Boljša so bila trobila. Jas- no je, da je dirigent večino študija posvetil zho- ru. Omeniti je treba še oba solista (sopranistka je na žalost tik pred koncertom zbolela) — Julijano Anastasijevičevo in Radovana Popovića, ki sta svo- ji vlogi odpele s pravim posluhom.

Dirigent Vojislav Ilić je profesor zbora na aka-

demiji. Z dolgoletnim delom je ustvaril zbor, ki se po kvaliteti lahko meri z marsikaterim poklicnim zborom. Tudi izbira programa je zelo umerjena: isto delo je dobro kole za zbor, obenem pa je ra- zumljivo široki publik. Dirigentova interpretacija je bila stihno pravilna, njegovo vodstvo točno, in ni treba posebej omenjati, da je uspel koncert v ve- liki meri njegova zaslug.

Koncert je bil prirejen v okviru kulturnih stih- kov, ki jih navezujejo med seboj študentje vseh štirih jugoslovanskih akademij za glasbo. Namen teh stikov je predvsem, da se študentje glasbe spoznajo med seboj, seznanijo drug drugega s problemi in imenjanju izkušnje. Izredno topla re- akcija publike na koncertu Beograščanov pa je po- kazala, da so lahko ti naši stiki koristni za vse, ki imajo veselje do glasbe.

R. U.

Graham Greene

Zanesljiv dokaz

Utrujen glas je nadaljeval. Zdelo se je, da pre- maguje izrazite govorne težave. Mož je bolan, je pomislil polkownik Crashaw sočutno in hkrati razdraženo. Ko je bil mlad, je plezaril po Himala- jah in spominjal se je, da je moral v velikih višinah za vsak korak nekajkrat zajeti sapo. Pol- druz meter visok oder v glasbeni sobi zdavilica je od govornika brkone zahteval enak napor. Na tak razred dan nikakor ne bi smel iti ven, je menil Crashaw, natočil kozarec z vodo in ga polnil preko mize do govornika. Soba je bila slabo zakurjena in zimska megla je z rumenka- stimi prsti tipala skozi špranje na mnogih oknih. Vse je kazalo, da je govornik izgubil steherni stik s poslušalci. Le-ti so bili razstreseni po dvorani v majhnih skupinah: postarne gospe, ki niso skriva- tele strahnega dolgočasnja, in nekaj gospodov, po videzu sodeč upokojeni oficirji, ki so hinili zam- nje.

Polkownik Crashaw, predsednik krajevnega spiritalističnega društva, je pred dobrim tednom dobil pismo od govornika. Napisano je bilo z roko, ki se je tresla od bolezi, starosti ali pijan- stva. Prošlo je za njuno sklicanje članov k pi- sarnemu sestanku. Pisec je hotel opisati izredno, resnično pretresljivo doživetje, dokler se ga je s svojimi prijatelji, če pismo ne bi podpisal nič natančneje. Polkownik Crashaw bi odlašal s svojim privoljenjem, če pisma ne bi podpisal Philip Weaver, upokojeni major inšijske armade. Za svojega kolega je pač moral nekaj storiti; ti- sto trepetajočo pisavo je zakrivilo bodisi starost ali bolezni.

Ko sta se oba moža srečala na govorniškem odru, se je izkazalo, da je bila temu kriva pred- vsem bolezen. Major Weaver ni imel več kot šest- deset let, bil je velik suhljat, temne poti, s štrle- čim nosom, ki ga je grlo kazil, in s porogom v očeh, skrajna najbolj neprimerne zunanjosti, da bi lahko dočel nekaj započetnega. Kar je pol- kownik najbolj odvrnilo od njega, je bilo to, da se je Weaver odiznil. Iz belega ročka, ki mu je tical v prsnem žepu, je vel tako opojen, slad- koben vonj kot od oleja oljarka lili. Nekaj go- spa je vihvalo nos in general Leadbitter je glasno vprašal, če sme kaditi. Bilo je jasno, da je Wea- ver razumel namig. Izvedeno se je nasmehnil in odvrnil: »Ali vas smem prositi, da se ne bi kadili? Ze nekaj časa me boli vrat.« Crashaw je zamr- nol, da je gripa pri takšnem strašnem vremenu vsakdanja stvar. Porogilne majorjeve oči so se zapile v nazaj in ga trenutek pasjino premerile, medtem ko je rekel z glasom, ki so ga slišali do srednjih vrst: »V mojem primeru gre za rak.«

V tišino mučne zadrege, ki je sledila tej ne- potrebni zaupnosti, je začel major govoriti, ne da bi čakal na kakršenkoli polkownikov ugod. Sprva se je zdelo, da se mu mudi. Šele pozneje so se v tok njegovega predavanja vrinile strašne govorne napake. Imel je visok glas, ki se je včasih sprevedel v cviljenje in to je moralo biti pri va- jah z orožjem skrajno neprijetno. Polskali je krajevno spiritalistično društvo z nekaj pohvalami, ki so bile natanko dovolj pretirane, da so zve- nele izstajajoče. Rekel je, da ga veseli, ker je pri- sotnim omogočeno, da ga poslušajo, kajti tisto, kar jim bo povedal, utegne spreminiti vse njihove nazore o duhu in materiji. Kakšen mistični- zem, je pomislil Crashaw.

Z visokim glasom je začel Weaver premagljeno blebetati splošne resnice. »Duha, je rekel, »je močnejši kot si predstavljamo; psihološka dejavnost srca, možgan in živcev je odvisna od duha. Duha je vse. Ponovil je in glas se mu je cvileče zvišal. Duha je neskončno silnejši kot mislite.« Z roko si je šel preko grla in s strani poškilil proti oknom, na katera se je lepila megla, in potem navzgor proti nezastri žarnici, ki je cvr- čala od vročine in s svojo borno tuho komaj osvetljevala temno popoldne. Duha je neumrljiv, je rekel resnobno poslušalcem, ki so se nejevoljno in navelično premikali na svojih se-

deh. Potem se mu je glas utrudil in govor so začele motiti napake. Morda je bilo temu vzrok spenjanje, da je izgubil stik s poslušalci. Postar- na gospa v ozadju dvorane je vzela iz torbice pletenje in kadar je na pletilke pleta luč, so se svetilo in posmehljivo zabiskale na steni. Za trenu- tek se je porog umaknil iz Weaverjih oči in Crashaw je opazil, da je zazijala v njih praznina, ki je spominjala na osteklene zenice.

»Stvar je važna, je zavreščal. Lahko vam povem zgodbo...« Objuba, da jim bo povedal nekaj določenege, je za trenutek priklenila pozor- nost poslušalcev, vendar ga tudi neštne pletilke niso pomirile, in porogilno se je zarezal, proti vsem: »Znamenja in čudeži.«

Potem je dokončno izgubil ml govora. Opletal je z rokami odroč vratu in navajal Shakespeara in Pavlova pisma Galilejem. Čim bolj je govor zastajal, tem bolj se je zdelo, da izgublja logično zvezo, čeprav je Crashaw tu in tam ostrmel nad bistroumnostjo, s katero je potezal neskladne misli. Vse skupaj je bilo podobno pogovoru star- ca, ki bega od predmeta do predmeta in jih pri tem podzanesno tsklja.

Znova je začel pripravovedati zdolgčasenim obrazom pred seboj, da duha ne umre, ko umre telo, telo se giblje le po volji duha. Človek se ga mora trdovratno okleniti... Pretresljivo, kako se bolan človek oklepa vere vase, je pomislil Cras- haw.

Kmalu nato je nekdo izmed poslušalcev stisnil polkowniku listek v roko. Prihajal je od gospoda Browna, majhnega, bistrrega moža v tretji vrsti. V spiritalističnem društvu so ga cenili kot naj- ljubšega skeptika. Na listku je pisalo: »Končajno že s temi! Mož je očitno zelo bolan. Kakšen smel- sel ima sploh njegovo govorničenje?«

Crashaw se je posev zavrtil v majorja in ob pogledu na njegove porogilne oči, ki so begale naokrog in postajale besede na laž, in odlašal- njen robec ki ga je ovijal v omanen parfumov vonj, je začutil, da plahni sočutje do njega. Na mizo je položil uro Weaver pa se za to niti ni zmenil. Z roko se je oprl na rob mize. »Dal vam bom,« je rekel z rastočim naporom, »zanesljivi dok...« Prasketaje kot gramofonska igra na koncu plošče je zamrl njegov glas, toda samo za trenutek. Potem je s brezviranim obrazom izda- vil glas, ki je spominjal na mijavkanje, in kot bi trenil zbudil pozornost poslušalcev. Se vedno brez zavestne misli ali čustva so se mu izjavili nerazločni glasovi, sprva tiho blebetanje, nato čudno grgajoči zvoki. Zbudjali so spomine na ne- štete seanse na priklenjeni medij, na tamburin, ki zveneče lebdi v zraku, na šepetanje duhov v te- mi, na umazano, zahtelo sobo...

Počasi se je sesedel in glava mu je omahnila vznak. Neke starejša gospa je začela živčno vrščati, doktor Brown pa se je podvilal na govorniški oder in se sklonil nad majorjem. Polkownik Crashaw je videl, kako je s trepetajočo roko se- gel v majorjev žep po robec in ga odgrgel daleč proč. Potem pa je zaznal drug, še bolj neprijeten vonj in silal je zašepetati doktorja: »Naj se vsi umaknejo. Mrtev je.« V njegovem glasu je zvenela bolčina, nenavadna za zdravnika, ki je navajen na vse vrste smrti. Predno je izvršil, kar mu je bilo naročeno, se je Crashaw preko doktorjevih ramen ozrl na mrtveca. Ob pogledu nanj se je zgrozil. Trupilo je bilo tako, kot bi ga sele dolgo po smrti izlekli iz morja; meso je kot prezel plod viselo z obraza.

Ni se posebno začudil, ko je doktor mrmraje ugotovil: »Moč je mrtev že najmanj en teden! Tisto, nad čemer se je (polkownik) najbolj zami- silil, je bila Weaverjeva trditve — zanesljivo dokaz, zanes...« Morda je mislil dokazati da duha preživi telo in okuša večnost. Toda edino, kar je pri tem vsekakor odkril, je bilo to, da se je duh brez telesa v sedmih dneh izrodil v nesmiselno blebetanje.

PREVEDLA: ALENKA JENKO

Poleg centralnih ljubljanskih likovni razstavišč, kjer si razstave sledijo v skoraj divjem zaporedju, velja posvetiti vsaj del pozornosti tudi navdse skromnemu prostoru Mestne galerije, ki skuša v takem okolju, kot je tistihi nekaj kvadratnih metrov na Mestnem trgu, realizirati svoj razstaveni program: dati možnost mlajšim umetnikom, ki kvaliteto še niso toliko dosegli, da bi vstopili v Malo gale- rije, oziroma ohranjati zvezo med kulturnim centrom in nosilci likovne kulture izven njega. Če dodamo tem namenom še težnjo Doma JNA, da ob pomanjkanju razstavnih prostorov prisločki delno na pomoč, isto- časno pa skrbi za medrepubliško izmenjavo, smo v trenutni situaciji izčrpali prav vse izvedljive možnosti. Ob tem si le želi- mo, da bi Mestna galerija kmalu zaživela v novih, adaptiranih prostorih in tako za- mašila vedno bolj perečo vrzel.

Tako nam Mestna galerija predstavlja slikarja Ferda Mayerja, ki je končal slikarsko specialko pri G. A. Kosu in pravzaprav tudi ljubljanski publiki ni več neznanec. Sicer pa ima za seboj že vrsto razstav izven naših meja, tako da smo upravičeno pričakovali enotnejšo in bolj formirano li- kovno izpoved kot jo prikazuje slikar v svojih se- štih oljih, od katerih je najstarejša iz leta 1960. Omenjena neenotnost ima svoje vzroke še vedno v iskanju osnovnega načela: kako likovno realizirati svojo vizijo sveta, da bo slikarjev motiv za- dobil na platni nov smisel — novo vsebino. Mayer sicer ni opustil svojega, nekdanj ekspre- sionističnega tretmanu. Kajti Gradnja stvarnega bloka, Vrtnice življenja, Taborščice in končno Ograja so korak dalje, saj je tu Mayer bolj ali manj dosleden v slikarski redukciji samega materialnega pojava. V tej svoji akciji pa nima pred seboj jasnega cilja. Čemu služi ta redukcija, ki ni intenzivna, ni prečiščujoča, saj istočasno živita drug ob drugem, toda povsem vsak zase: droben, mikroskopsko krhek, strukturalni detalj, ki se raz- bliji ob vebementni, oblikovno in barvno grobi slikarjevi potezi. Njegova izpoved ostaja tako ne- kje zadaj, za sicer napolnjenimi platni, ki pa imajo med seboj malo skupnega. Pogrešamo umetni- kovo zavzetost (istočasno je seveda ne želimo take, ki bi se izrodila v zaprtost, dejali bi v samozadovoljevanje), ki bi nas prepričala, da išče v likov- nosti smisel svojega ustvarjalnega dejanja, ne pa da je le-ta sama sebi namen. Ni namreč vseeno, če se prav v poslednjih delih (Gorenski kozolci 1962 in Pariska silhueta 1963) vrača slikar na nek likovni začetek, na golo materialno podobo, ki jo tudi nadretno žareči kolorit prvega in asociacija na množično utешjenost in zgostenost drugega ne opravičujeta.

Dom JNA pa nam tokrat posreduje dela petih beograjskih slikarj, združenih v skupini Osmi mart. Organizatorju — to je nimogode — je treba priznati, da razstava ne deluje prenaprtno in to- krat ne gre na škodo posameznih umetnic, kot je v tem pogledu neugodno delovala nedavna raz- stava mariborskega likovnega pododbora. Težko bi dejali, da je nivo celotne razstave kvaziteten. Bolj velja podprati ta organizirani nastop, ki vrjetno ni prvi in razen tega ugaja s svojo enovitostjo, isto- časno pa kaže vse močne, umetniško upravičene in neupravičene inčine točne stline opredeljuje.

Desa Glisic s svojo banalno ilustrativnostjo po- cestnih smotnic, kjer ni niti malo prostora za ka- rakterizacijo, prav gotovo ne spada v to skupino. Tudi Milena Solra je v marsikdaj neokusno bar- vevno naturalizmu pod običajnim nivojem; prav delo Kiliš, kjer bi vsak naturalistično veren za- pis posnel trpkost in hlad teške prirode, odkriva v še omenjeni slikaršini maniri njeno izpovedno ne- moč. Če ukinjemo drobne monotipije Adelina Viti- čiča vseh preveč sentimentalno, so grafike Zilke Pajfič v svojem realizmu dokaj solidne. Iz skupine pa istopja Olivera Kangrgja z obema svojima portretoma (Deček-ribič, Portret žene). Studiosnost, ki je predvsem v oblikovnih vrednostih, od zadržanih, karakternih potez centralne figure do enakovredne- ga, barvnega in materialnega koncentriranja na la- zurni površini ozadja, dviga Kangrgin slikarski re- alizem v življenjsko resničnost in ji odpira perspek- tivo.

A. Basin

DVE RAZSTAVI (Ferdo Mayer in Osmi mart)

FORMA VIVA IN TURISTIČNA INDUSTRIJA

Ples

Foto: Stojan Kerbler

ZAGREBSKE RAZGLEDNICE I.

Malce drugačno mesto kot naša Ljubljana; živahnije, večje je in predvsem »ni belo«. — Glavna ulica je preozka in predolga. Ko se zvečer ta ulica zapre za vsa motorna vozila, jo ljudje preplavijo in poslano nekakšna čudna reka množice in plavih tramvajev v soju luči.

Dvoran za projekcijo filmov ima Zagreb več kot dvajset. Kljub temu pa večkrat ni moč zadnji trenutek dobiti karte za kino.

Gledališča so tri. Veliko kazališče, kjer so na sporedu opere in najpopularnejša dramska dela, Dramsko kazališče in pa Komedija, ki ima, kot že naslov pove, na sporedu operete in burke. Sta še dve komorni gledališči, eno pri akademiji za igralsko umetnost, drugo pa v študentskem Centru. To sta mali gledališči, ki predstavljata predvsem dela naših mladih dramatikov.

Vstopnice za vsa gledališča so drage, zato ni čudno, da gre marsikdo za vsoto, ki bi jo moral pustiti v blagajni gledališča, raje štirikrat v kino. — Toda gledališča so polna. Ob gostovanjih priznanih solistov dosežejo cene sedežem tudi kar tisočaka, vstopnice pa so že teden dni vnaprej razprodane.

Zagreb, pri svojih 700 tisočih prebivalcih, že ima svojo gledališko in koncertno publiko, ki je stalna in plača vse. — Res pa je, da največ publike, kakor povsod, poberejo kinodvorane, plesišča, gostilne in pa kavarne. Mi, seveda, zadnjih ne bomo šteli h kulturi, ampak morda bolj k razvedrilu. Film je najcenejša zabava, zanjo ni treba nikakršnih dolgotrajnih priprav in toalet, enostavno sreča prijatelja ali prijateljico na ulici; oba nimata nič pametnega početi in zavijeta v kino. Včasih govori film o kulturi ali o znanosti, vendar so taki filmi redki. Zakaj? — Odgovor je kaj preprost. Obisk je slab in nimajo komercialnega uspeha.

Obisk mnogih dobrih filmov je kljub najboljšim pogojem (nedelja zvečer, dobra reklama itd.) več kakor reven. V naj-

modernejši dvorani Radniškega svetišča M. Pijade je sedelo pri nekem filmu manj kakor 50 obiskovalcev. — V ponedeljek popoldne pa mi je rekla prijateljica, da ni mogla dobiti kart za Vadimov film z B.B., ker so »najmlajši vse kupili«. Baj je v tem Vadimovem filmu Brigitte več gola, kakor oblečena...

Studentje, ki žele obiskovati gledališča in koncerte po dostopnih cenah, se oglase pri referentu Muzičke omladine; ta jim pokaže program del, ki jih bodo izvajali v tekočem mesecu, njemu vplačajo vstopnice za dela, ki jih zanimajo, pozneje pa jih vzamejo. Muzička omladina organizira vstopnice za vse predstave, pa naj bodo le-te v sklopu abonmajev ali pa predstav za široko javnost. Najbolj se izplača pri njej nabaviti vstopnice za gostovanja priznanih tujih umetnikov.

Ni dolgo tega, odkar sem si ogledal Afero Primoža Kozaka. Igrali so jo na Komorni pozornici pri akademiji za igralsko umetnost. Teksti na srbohrvaščini so lepo tekli. Kar pa je najbolj razveseljivo — dvorana je bila polna in aplavz precejšen. In še to; ni bila to premiera, ampak že ne vem katera repriza.

Imel sem priložnost slišati sopranistko iz ZDA — Martinovo Arroyo. Zame je bilo to eno najprijetnejših kulturnih doživetij. Njen spored je bil zelo bogat in zahteven: za začetek malo znane vokalne je tvorila glasba L. van Beethovna, slej je tvorila glasba L. van Beethovna, sledile so ji popularne pesmi in popevke Maurica Ravela in Manuela de Falle, zaključila pa je z negro spiritualisi. — Njen sopran je instrument, na katerem izvaja vsemogoče zahtevne tonovske kombinacije točno in brezhibno. Njen glas je poln in sonoren. Bil je res užitek poslušati, le njen repetitor, S. Radić, bi se lahko malo bolj potrudil in bi naj ne igral tako mčdlo.

Naš nadebudni mladi koncertant Aci Bertonec ima Zagreb kar rad. Večkrat pride koncertirat, zdaj sam, zdaj kot repetitor in solist. V njegovi izvedbi sem poslušal Sonato v h-molu št. 3, op. 53. Frédérica Chopina in pa S. Bach Busoni Chaconne v d-molu. Ob njegovi repetitiji pa je Fedja Rupel na flavti zaigral nekatera dela G.F. Händla, pa Slovencev Petriča in Matičiča in F. Martina ter Francisca Poulença. — Njuno muziciranje je bilo za uho prijetno, polno mladostnega ognja, odlikovala pa ga je dovršena

tehnika. — Skoda le, da nista imela več publike.

Konec februarja sta zbor in orkester RTV-Zagreb pod vodstvom dirigenta Slavka Zlatiča imela uspel koncert. Poleg živalskega cikla za orkester Ottorina Respighija in znane Stabat Mater Gioacchina Rossinija, je orkester prvič jasno izvedel kantato Bruna Bjelinskega: Zore i vihori. Delo je avtor komponiral na stihe Vesne Perun in je bilo namenjeno 20. obletnici vstaje.

V kantati, ki je prvo delo Bruna Bjelinskega za zbor in orkester, je kompozitor s konciznim in strnjanim slogom v petih stavkih prikazal sliko zemlje in naroda, ujetega v vojno viхро. Narod kljub depresiji težkih žrtev z uporno dvignjeno glavo pričakuje zoro svobode. Prvi stavek: »Zemlja, studena stjeno« sestavlja ta dve temi: prva — mogočna in odločna, druga živa, skoro plesnega karakterja pa se pojavi v najdramatičnejšem delu teksta, da bi ga podkrepila. Drugi stavek: »Ne boj se, draga vodi alt-solo, je lirski, vendar se vanj proti koncu vtihotapijo zle slutnje in nemir. Tretji stavek: »Belzebub« predstavlja vrh napetosti in prelomnico v kompoziciji. V sebi nosi vizijo sovražnikovih čet, ki uničuje lirični moment, izrasel v drugem stavku. Cetrti in peti stavek: »Ljubljanka« in »Idu« je prehod žalosti, ki so jo prinesle vojne strahote, v neomajno veselo koračnico Svobode. Svoj mezzosopranski part je Majda Radić podala doživeto in glasovno zadovoljivo

V prostorih, ki so približno tako veliki kot je Studentska menza v Ljubljani, se zbere vsako soboto in nedeljo presemetljivo število plesalcev: 800—1000. Orkester igra vse mogoče moderne in modernizirane melodije, zvočniki študentskega Centra buče, študentje s srednješkoli, študentke s pripadniki različnih poklicev pa se drenjajo v ritmičnih twistih in cha-cha-cha. Precej vroče in zadušljivo je. Zagrebčanke kaj rade dajejo košarice, in to kar zastonj. — Male družbice so, nekako zaključene, vendar lahko, če si malce vsiljiv in imaš veselje za vse mogoče in nemogoče razgovore, kaj hitro lahko navežeš stike. Pristrčno te sprejmejo medse. Težje si je naklonjenost družbice ohraniti, posebno še, če se ta družbica zdiferencira kar na eno osebito; tedaj se je treba kar potruditi in ne štediti z obljubami. — Ples se je končal ob pol dvanajstih...

Borut Aparnik

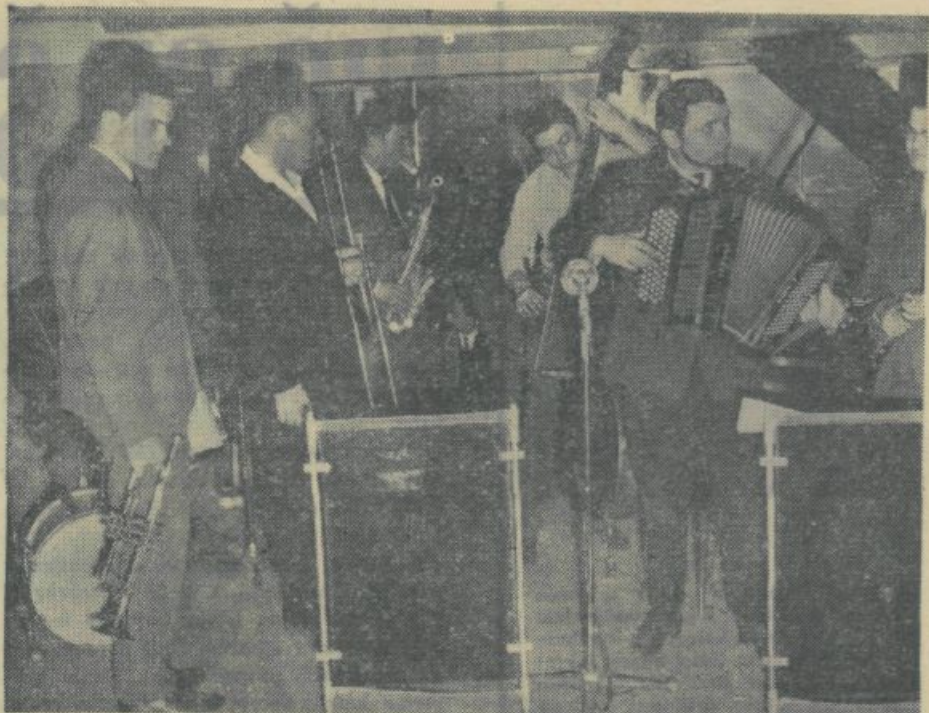
Da se kultura oziroma kulturni spomeniki vključujejo v turistično industrijo, do nedavna nisem vedel, ker izraza turistična industrija v zvezi s kulturnimi spomeniki oziroma kulturo nisem poznal. O tem me je poučil zagrebški VUS mimogrede, v reportaži o polpozabljenih kulturnih spomenikih minulih stoletij. Izraz me je zbodel, posebno, ker je misel v kontekstu s tem izrazom enostransko poudarjala potrebo obnove in čuvarja kulturnih spomenikov.

Da je turistična industrija tako globoko zasidrana v kulturnih manifestacijah, tudi do nedavna nisem vedel. O tem me je poučil TT v članku o simpoziju Forma viva (Kostanjevica na Krki, polotok Seča). Splošen vtis, ki ga zapusti v bralcu ta članek, je približno takle: vprašanja, ki zadevajo umetniško pomembnost oziroma kulturno poslanstvo simpozija, se izognemo. Važnejše je poudariti, da je naprimer polotok Seča zelo lep kraj in da ga vsak dan obišče kakih dvajset novinarjev, ki ditirambe lepoti kraja raznesejo na vse štiri strani sveta in še kam. Število obiskovalcev je zelo veliko etc. Skratka: zelo malo besed o umetniški vrednosti simpozija, o njegovih stvaritvah in njihovem pomenu v umetnostnem smislu. Preveč delikatna tema za čas, ko se vsestransko razpravlja o kulturi in nevsestransko o kriterijih v umetnosti? Nisem pristaš ekstravagantnih ekshibicij psevdoumetnikov, sem pa za umetnost npr. kiparja Šanka ali Tanaka, kakor sta se predstavila na prvem simpoziju Forma viva v Kostanjevici na Krki. Neumestno je ob kulturni manifestaciji, kot je npr. simpozij Forma viva, govoriti o tem samo in izključno s turističnega stališča, kot o zanimivosti, s katero privabljamo v ta ali oni kraj čim večje število obiskovalcev, ki bodo dali za zajtrk toliko in toliko, toliko za kosilo in prenočišče in pustili toliko in toliko deviz.

Spremljal sem prvi simpozij Forma viva v Kostanjevici in bral drugi del članka o simpoziju v TT. Mislim, da se mnega tov. Pirkovičeve precej razlikujejo od prvega dela članka in sploh o pomenu simpozija. Poudarila je, kako je simpozij razgibal kraj in zanimanje ljudi v Kostanjevici in kraju za umetnost. Zanimanje je bilo res nenavadno, vendar povsem v pričakovanju tistih, ki kraj poznajo in ki poznajo tudi pomen Kostanjevice kot kulturnega centra Dolenjske. Tu se umetnost zrača s krajem in ljudmi v njem in je pomen te kulturne manifestacije. Tu se srečujejo (kot smo brali v članku) sicer »drugorazredni umetniki« — (mimogrede: rad bi spoznal tudi »prvorazredne in tretjerazredne umetnike«), vendar pa je njihovo skupno delo in izmenjava mišljenj o umetnosti nekaj, kar prispeva k njihovi rasti in h kulturi nasploh.

Peter Breščak

„SOLISTI“ O SEBI

Cesto gostujejo pri »Solisti« razni solisti. To pot igra naš najboljši alt saksofonist Ati Sos, ki je našel med »Solisti« prijeten milje

Marsikateri stalni obiskovalec Soče se spominja orkestra, ki je igral lani in predlani na torkajskih plesnih prireditvah. To je študentski ansambel, ki nastopa pod imenom Solisti. Sestavljajo ga:

klavir — Drogan Popovič (študent fakultete za elektrotehniko); bas — Borut Traigher (psihologija); kitara — Boto Mišević (medicina); bobni — Marijan Lorec; harmonika (banjo) — Andrej Gorčič (absolvent arhitekture); klarinet — Mitja Kajfež (romanistika); trobenta — Matevž Strlič (agronomija).

Skupaj igrajo že dve leti. Ansambel je nastal, ko so se razšli 7 dixies. Nekaj odbojnikov prej omenjenega ansambela je kratkoročno novo zasedbo, današnje bliste. Imena v začetku sploh niso imeli, po imenu jim je dal plesni mojster Jenko, po so že igrali v Soči. Na plakate, ki so bili na ples, je namreč bilo potrebno napisati ime orkestra, ki bo igral. Mladi ansambel pa imena ni imel. Takrat je dal plesni mojster napisati ime, ki se mu je učeno primerno — Solisti. Danes lahko pravično trdimo, da to ime res zaslužio. Skupino sestavljajo res odlični po umezniki. Njihov vodja Matevž Strlič vidi v njej mnogi ljubljanske trobentne moderne jazz.

Na glasbeni prireditvi pripravijo »vzdušje« prav člani ansambela, in kot vidimo, so tudi v tem »Solisti« mojstri

Člani ansambela so nam v prijetnem pomenku povedali, da najraje igrajo modernejši jazz. Sicer ne igrajo zgolj jazz, ker morajo na najrazličnejših prireditvah pač upoštevati želje organizatorja. Večina aranžmajev je njihovih. Zato so si kljub temu, da imajo vzornike med mnogimi godbeniki sodobnega jazz, ustvarili svoj slog. Pevca trenutno nimajo. Najprej je pel z njimi Matija Cerar, pozneje pa so nastopali tudi z Ninom Robičem, Majdo Sepe in Vladom Leskovarjem.

Problem: prostor za vaje

Zanimivo in obenem obžalovanja vredno je, da ansambel, ki je dosegel že lepa priznanja in uspehe, še sedaj nima stalnega prostora za vaje. Zaenkrat vadijo pač na domovih posameznih glasbenikov. Razumljivo je, da so vaje v takšnih okoliščinah napornejše in je sistematično delo skoraj nemogoče. Lahko si predstavljamo, koliko volje in ljubezni do glasbe imajo, da igrajo skupaj nepretrgano že dve leti. Znova pa se nam postavlja vprašanje, ali ne bi bilo mogoče povezati vseh študentskih in sploh mladinskih ansamblov pod okrilje organizacije, ki bi jim nudila prostore in neke vrste poslovno vodstvo. Znano je, da pride med posameznimi orkestri čisto do neoljalne konkurence pri sklepanju pogodb in določevanju honorarjev za posamezne nastope. V kolikor bi bili vsi orkestri med seboj povezani v obliki neke organizacije, bi vsa ta nesoglasja avtomatično odpadla. Obenem pa bi bile dane tudi možnosti za dosti smotrnejše delo vsakega posameznega orkestra. Med večino omenjenih orkestrrov je opaziti celo željo po takšnem vodstvu, saj se z enakimi in podobnimi problemi kot Solisti srečuje mnogo drugih. Upravičenost obstoja organizacije pa je dejstvo, da je ravno iz vrst takšnih glasbenih sestavov prišlo mnogo danes znanih glasbenikov. Npr. Kofol, do nedavnega stalni basist Solistov, igra danes pri plesnem orkestru RTV Ljubljana. Podobnih primerov je še dosti več. Ni pa samo prostor edina želja Solistov. Želijo namreč tudi več jam sessionov. Takšnih prireditev je pri nas zaenkrat bore malo. V glavnem jih zelo poredko prirejajo bolj ali manj agilni jazz klubi. Na takšnih večjih jam sessionih pa nastopajo vedno le že priznani jazz glasbeniki. Pogosto sodelujejo tudi solisti iz drugih republik in tujine. Nočem tukaj kritizirati teh prireditev. Nasprotno, vredne so vsega priznanja in pohvale, saj nudijo ljubiteljem jazz vedno res kvalitetne glasbene užitke. Povedati hočem le, da bi jih bilo treba dosti več. Tudi v skromnejši

obliki. Tukaj bi si lahko priborili priznanje mladi in do sedaj neznamni glasbeniki. S pritegovanjem mladih na te prireditve bi bila storjena usluga ne samo njim, ampak razvoju in popularizaciji jazz pri nas nasploh, saj vemo, da večina ansamblov nima možnosti igrati jazz na prireditvah, za katere so angažirani. Na plesih, raznih brucovanjih in podobnih družabnih prireditvah se pač morajo ravnati po želji organizatorja. Tukaj igrajo v glavnem le zabavno oziroma plesno glasbo in popevke. To je popolnoma razumljivo, ker so te prireditve večinoma zabavnega značaja, jazz pa zahteva zbranega in resnega občinstva.

O gimnazijskih plesih

Trenutno Solisti ne igrajo redno na kakšnem plesu. Do nedavnega so igrali v Soči kar celih dve leti. Podobno kot oni so brez stalnega dela tudi mnogi drugi podobni ansambli. Mladinskih in dijaških plesov je, kljub temu, da jih je v Ljubljani očitno premalo, vedno manj. Pred kratkim so ukiniteli plesne vseh gimnazijah (I. gimnazija, II. in V. gimnazija). Takšen ukrep posameznih vodstev teh šol je popolnoma upravičen. Morda ne sodi, da o tem razpravljamo tukaj, a kljub temu lahko spregovorimo, zakaj ni več teh plesov. Določeni krog ljudi se je na teh prireditvah namreč vedel naravnost barabško. Prišlo je tudi do najrazličnejših izgovorov. Na straniščih so polomili celo umivalne školjke in podobno. Ne bomo se vpraševali, ali takšni ljudje sploh sodijo v plesno dvorano. Povedal bi le, da so bili to v vseh treh primerih isti ljudje.

Toda — ali morajo zaradi teh nekaj neotesancev biti oškodovani vsi ostali?!

Solisti pa, čeprav so trenutno »nezaposleni«, redno vadijo. Zato smo jih tudi vprašali, kaj so sedaj njihove največje perspektive in želje. »Uspešno študirati in čim prej doštudirati« se je glasil njihov odgovor. (To nam potrjuje, da so res pravi amaterji).

»Kam pa v počitnicah?« »Skupaj bomo igrali v Portorožu in v Piranu«

»Kako skupaj?« »Čisto preprosto, najprej v Luciji pri Portorožu, od polnoči dalje pa v Piranu v baru.« »Lepo, pa prijetne počitnice.«

Ob koncu našega intervjuja smo jih prosili še za kakšno anekdoto. »Teh bi vam lahko povedali cel kup. Ker smo pa že ravno pri igranju na morju, vas bo morda zanimalo, kako je Matevž (Strlič, trobentar) igral v Gorici marakaz. Z bivšim bobnarjem Počivalškom sta se z avtom peljala v Gorico. Nekje na poti ju je zaneslo nekoliko iz ceste. Ustavila sta se in ugotovila, da sta izgubila Matevžovo trobento. Obupano sta jo iskala, a je nista našla. Na plesu je potem Matevž ves nesrečen stresal cel večer marakaz. Na njegovo veliko veselje pa sta potem drugi dan zjutraj, že na povratku, našla izgubljeno trobento, in sicer na čisto drugem koncu kot sta jo bila iskala.«

Zahvalili smo se Solistom za prijazne odgovore, jim zaželeli še več uspeha, in poklicali natakarkarja. Zaradi pomanjkanja prostora smo se sestali namreč kar v kavarni.

Tone Sluga

Piše:

Eleazar Lipsky

7

Tiger v noči

»Da.«

»Torej — če ju ne izdam, tedaj moram biti nedolžen.« je rekel prijatelj fant. »Ali je to res ali to ni res?«

»Da.«

»Kaj lahko potem rečem?«

Odvetnik je z vzdihom vstal, se oprl na tresočo kolena, nemočno nasmehnil in se rokoval z Eddiejem. Fant je dodal: »Ne morem si izmisliti teh dveh mož, gospod Phillips. Mislim sem o tem in se odločil, da tako ne bi bilo prav.«

»Vso srečo,« je rekel odvetnik. »Če se boš premislil, samo povej pazniku in on bo zaustavil stvari, čeprav v zadnjem trenutku. To moraš ceniti; gospod Wiley tega ne bi storil za vsakogar. Se vedno t hoče pomagati.«

»Ali ni to sročano?« je dejal fant sarkastično.

»Zbogom,« je odgovoril odvetnik skozi debele ustnice.

Fant mu je pritrdil: »Zdaj nikar ne skrbite zame, prav nič, saj je dobro. Hotel bi samo, da poveste onemu dekletu Emmalou, da nisem prav nič hud nanjo.«

»Povedal ji bom to.«

Zmajaje z glavo je odvetnik zapustil hišo smrti, težko sopeč v svoji naglici, da bi čimprej pustil zapor za seboj. Kot slepec se je povzpela v vlak pri Ossiningu in nankasar ni videl, dokler ni izstopil na 125. cesti na Manhattanu. Našel je pot do nekoga bar ra in se oprl do pozabljenja.

Phillips je stal pri oknu svoje pisarne; prav ko je hotel poslati obrabljeno mapo pečene barve v arhiv, je zazvonil telefon. Bilo je od Wileya, s povabilom na kosilo.

»Pijača bo na moj račun,« je rekel Wiley.

Odvetnik je odklonilno zamrmral »Precej posla imam,« je tresočo dejal, »zato ne pijem.« Seveda je kasneje popustil, ko je zaslužil zanimivo nadaljevanje. Pijača jih je čakala v restavraciji pri Guidu; tu pa je bil tudi kazniški kaplan kurat, mladi mož s prijaznim vabljivim smehljajem.

Wiley je vprašal: »Poznate očeta Dunna?«

»Seveda.« Phillips je pregledal jedilni list in se odločil za sadno kupo in črno kavo. Malo je govoril, medtem ko je oče Dunn zaneseno pripovedoval o napredku nekaterih kaznjencev, za kar je bil Wiley zainteresiran. Oče Dunn je izročil pozdrave in dobre želje mnogih, nekaj kletvin pa je zadržal le za sebe.

Nenačoma je rekel Wiley: »Oče, povejte najinemu prijatelju o Eddieju Diskinsonu.«

Phillips se je ostro obrnil: »Ali ste ga poznali?«

»Ne prav dobro,« je odvrnil duhovnik. »Le tako, po prijazni besedi tu in tam, a uradnih stikov z njim nisem imel, niti jih ni imel kak drug duhovnik. Skrbel sem za to, da je imel cigarete in čoko-

ladne bombone, to mu je ugajalo. Dan, preden je bil usmrčen, me je dal poklicati.«

»Se vam je zdela, da je morilec?« je zagrenjeno vprašal Phillips, smorilec, kateremu je umor isto kot izprazniti skodelico kave?«

Duhovnik in tožilec sta se naveličano spogledala.

Oče Dunn je dejal: »Njegove zadnje misli so veljale vam, gospod Phillips. Prosil me je naj vam sporočim njegovo hvalečnost. Zdi se mi, da vas je kar vzljubil. Nikogar več ni imel na svetu, le z odprtimi očmi je sanjal o onem dekletu, te zadeve...«

Obstal je in Wiley je dodal ime: »Emmalou Howard.«

»Takšno je fantovsko srce« je duhovnik nadaljeval. »Nekaj prične ljubiti in sklepam, da je dekle res očarljivo. Dobro se je držal v sobi za smrtitve. Rokoval se je z vsemi stražarji in upravniku je zagotovil globoko spoštovanje.« Oče Dunn je za hip priprl oči: »Prav ko je zapuščal svojo celico, mi je dal pismo za vas.«

Nekje so zažvenketali lonci in iz kuhinje je bilo slišati jezikavo prerekanje v narečju.

»Poglejmo torej.« Phillips je položil modro črtast kazniški list papirja na prt. Pisanje je bilo precej nečitljivo, fant se je težko okepal peresa, toda sporočilo je bilo dovolj jasno. Odvetnik ga je preletel, nato pa glasno prebral.

»Dragi gospod Phillips. To je moj zadnji dan in jaz vam pišem zato, ker mi je žal, da sem tako ravnal z vami. Nisem vas mislil goljufati, vsaj na koncu ne. Fats in Rocky sta bili imeni, ki smo si jih našli, ko smo kupili pištole, zato ju tudi nihče ni mogel najti pot temi imeni. To je bila Fatsova ideja, kot so bile skoraj vse ideje njegove. Če ti je Fats nekaj naročil, potem si to tudi storil. Jaz ne bi ustrelil Choateja, če tega ne bi Fats rekel. Prosim, povejte gospodični Howard; da mi je žal zaradi Chosteya, toda z njim bi bilo v redu, če bi bil tiho, tako pa je bil sam kriv, saj je prosil za to.

Odločili smo se, da v tej naši rubriki pohljimo s predstavljanjem naših kolegic in kolegov — vrhunskih smučarjev. Zato bomo tokrat predstavili kar dve. Ena od njih je Majda Ankele, prikupna študentka visoke šole za telesno kulturo in članica državne smučarske ekipe. Z njo sem se pogovarjal po zmagi na nedeljski tekmi v veleslalomu na Krvavcu.

• Najprej osnovni podatki?
»Obiskujem drugi letnik visoke šole za telesno kulturo. Doma sem iz Kranja. Smučati pa sem pričela nekako pri dvanajstih letih.«

• Kako si zadovoljna s svojimi rezultati v letošnji sezoni?

»To zimo sem res precej tekmovala. Bilo je prvič, da sem tolikokrat nastopila na zahtevnih tekmovanjih v tujini, v Franciji, Italiji in Avstriji. Najbolj cenim svojo uvrstitev na predolimpijskem tekmovanju v Innsbrucku, na katerem sem izpolnila olimpijsko normo, tako da bomo lahko prihodnjo zimo tam tekmovala skupaj s svetovno smučarsko elitno.«

• Po tvojih letošnjih rezultatih sodeč, ti od vseh treh alpskih disciplin najbolj smuk?

»Vse do letošnje zime me je na zahtevnejših tekmovanjih spremljala precejšnja mera treme, saj sem le redko izpeljala progo do cilja ali pa brez večjih napak, ki so me v ljale dragocene sekunde. Treme se nisem še docela iznebila, a nekateri uspehi so mi dali potrebno gotovost in zaupanje vase.«

• Pravkar si se vrnila iz Italije. Kako je bilo?

»Prvič sem tekmovala na študentskih tekmah v Courmayeuru. Bilo je kar dobro, uvrstitev namreč (2. mesto v smuku, 10. v veleslalomu, 12. v slalomu — v kombinaciji pa 11. mesto). Nasploh pa je bilo prijetno.«

• Prihodnje leto bo marca (baje) zimska univerziada na Češkem. Kaj meniš o tem?

»Zaenkrat o tem še nič ne vem, vsekakor pa bi tam z veseljem tekmovala. Prihodnje leto nas čaka velika preizkušnja — olimpiada, zato bo naš koledar nabit s treningi in tekmovanji.«

• Kako vsklajuješ študij s smučanjem?

»Lani mi je uspelo pravočasno opraviti vse predpisane izpite. Zdaj ko je v glavnem konec tekmovanj, bo treba prijeti knjige v roko.«

INDEKS IN... SMUČI

• Pravijo, da imajo menda ne kateri vidnejši športniki na vaši šoli večjih težav zaradi tekmovanj. Kako pa je s teboj?

• »Doslje česa podobnega nisem opazila. Profesorji z razumevanjem upoštevajo mojo pogosto odsotnost, dokler traja sezona smučarskih tekmovanj.«

• S katerim športom se ukvarjaš poleg smučanja?

»V kranjskem klubu Mladost igram rokomet. V moštvu igram pivota.«

• Najljubša zabava v prostem času?

»Kino in ples, zelo rada plešem.« Gotovo twist ki je nekakšen dopolnilni trening za smučanje? »Seveda.«

• In Tribuno bereš?

»Ja, ampak ne vso. Nekateri članki so mi prav všeč.«

m. kopecky

NIČ SE ŠE NE VE

Ali bo Jugoslavija sodelovala na četrti univerziadi, ki bo konec avgusta letos v Braziliji? Če pogledamo najprej malo v zgodovino dosedanjih treh univerziad, nam je takoj jasno, da so naši študentje-sportniki na vseh treh dosegli velike uspehe.

Na prvi univerziadi leta 1957 v Parizu so jugoslov. študenti osvojili skupno 10 medalj, od tega tri zlate, dve srebrni in 5 bronastih.

V Torinu, 2 leti pozneje, je Jugoslavija osvojila 8 medalj — 3 zlate, 3 srebrne in 2 bronasti; in na tretji, l. 1961, 5 medalj — 4 zlate in 1 srebrno. Brez dvoma so ti uspehi znatno pripomogli k široki afirmaciji našega športa v mednarodni areni, obenem pa nas obvezujejo na še nadaljnjo udeležbo na tem velikem tekmovanju.

Toda zaradi pomanjkanja finančnih sredstev je trenutno udeležba naših najboljših športnikov na univerziadi v Braziliji na kocki. Sredstva, s katerimi razpolaga univerzitetni odbor organizacije za telesno kulturo Jugoslavije, so majhna. Po drugi strani pa stane samo pot zapo-

sameznega člana ekipe 580 dolarjev. Čeprav se upravni odbor organizacije študentov za telesno kulturo Jugoslavije trudi, da bi našim predstavnikom omogočil odhod na univerziado, še zaenkrat slabo kaže.

Brez dvoma bi morebitna neudeležba naših športnikov-studentov na študentskih igrah v Braziliji škodila ugledu, ki ga uživa jugosl. študentski šport. Poleg tega lahko naši študenti izgube tudi članstvo v izvršnem odboru in tehnični komisiji univerziade, kajti po njenih prepozicijah se članstvo lahko izgubi zaradi nesodelovanja na rednih sestankih, ki jih seveda v Braziliji ne bo malo.

Ali bo do vsega tega prišlo, je odvisno od tega, ali bo univerzitetnemu odboru Organizacije za telesno kulturo Jugoslavije še v pravem času uspelo rešiti vprašanje materialnih sredstev.

Vsekakor je želja vseh nas, da se ta problem ugodno reši in da nas bodo naši najboljši lahko uspešno zastopali v daljni Braziliji.

Tomaž Zajc

Vso srečo v Brnu, Olimpija!

V ponedeljek zjutraj so košarkarji AKK Olimpije s posebnim Kompasovim avtobusom odpotovali v Brno, kjer se bodo v sredo 3. aprila v povratni tekmi četrtfinalnega tekmovanja za pokal evropskih narodov srečali z domačinom Spartakom.

Na pot so odšli tile igralci: Dermastia, Jelnikar, Logar, Eiselt, Müller, Bassin, Vrhovec, Tavčar, Potočnik, Kapelj, ter

okrepitvi moštva: državna reprezentanta Djerdja in Dujrić.

Moštvo je odpotovalo pod vodstvom predsednika KZS Staneta Dolanca in predsednika ASK Olimpije, Ivana Hellerja.

Tehnično vodstvo sestavljajo: Ljubo Filipan ter trenerja ing. Kristančič in Mik Pavlovič.

Olimpiji želimo v sredo zvečer v Brnu kar največ sreče.

PRED X. ŠTUDENTSKO ŠAHOVSKO OLIMPIADO

Budva se pripravlja

Kot smo vas že v eni od naših prejšnjih števil obvestili, bo v Budvi od 5. — 25. julija letos deseta študentska šahovska olimpiada. To bo že drugič, da bo ta največja manifestacija študentov-šahistov vsega sveta v naši državi, kar predstavlja veliko priznanje našemu šahu in tudi šahovski zvezi Jugoslavije. Zaradi tega vloga organizator—Zveza študentov Jugoslavije kar največ naporov, da bo to tekmovanje vzorno organizirano in popolnoma zadostilo zaupanju, katerega je organizatorju priznala mednarodna šahovska zveza. Ze 22. februarja je bil v Beogradu na prvem sestanku izbran za zveznega kapetana naše reprezentance mednarodni mojster Nikola Karaklajič, za vrhovnega sodnika pa postavljen Boris Kazič, mednarodni sodnik in generalni sekretar šahovske zveze Jugoslavije. Prijave bodo sicer zaključene šele 10. junija, toda organiza-

tor je prepričan, da se bo prijavilo najmanj 25 ekip, če ne več.

Za 10. šahovsko olimpiado vlada zanimanje tudi drugod v Evropi in po svetu. Prav gotovo bodo prišli na račun tudi turisti, kajti Budva je tudi znan turistični center na naši črnogorski obali.

V Budvi sami so že pričeli z organizacijskimi deli. Za novinarje bo na voljo 120 telefonov, od tega 5 direktnih z Beogradom in preko njega s tujino. Možno je tudi, da bo televizija direktno prenašala tekmovanje, seveda v kolikor bodo tehnične možnosti to dovoljevale. Lovčeni-film iz Budve bo o 10. olimpiadi posnel tudi kratkometražni film. Vsekakor je prav, da vse te priprave potekajo že zdaj, pa čeprav je do poletja še nekaj mesecev, saj smo tako lahko prepričani, da bo julija meseca v Budvi vse kar najbolje pripravljeno.

T. Z.

NOVO V ZŠŠO

ZSSO bo priredila v nedeljo, dne 7. aprila, prvenstvo univerze in krosu za študente in študentke. Start in cilj bosta na stadionu ZAK Ljubljana. Tekmovanje bo ekipno in za posameznike. Nastopili bodo lahko tudi registrirani športniki, katerih rezultati se bodo računali posebej.

Sportna organizacija na pravni fakulteti je v prvi polovici marca organizirala in zelo uspešno izvedla smučarski tečaj na Jahorini. Tečaja se je udeležilo 21 študentov, ki so se vsi zadovoljni vrnili z željo, da tudi v prihodnjem letu organizirajo podoben tečaj.

Na zadnji skupščini koristnikov AK so zelo pohvalili športno komisijo, ki je bila ena najaktivnejših. Študentje AK so sodelovali na medfakultetnem prvenstvu v šahu, košarki in smučanju, poleg tega so

tekmovali v šahu s SN in odigrali košarkarsko tekmo z bežigradsko gimnazijo. Na skupščini so ugotovili, da bi dejavnost bila večja, vendar jim primanjkuje denarnih sredstev; zato so sklenili, da bo vsak študent v začetku študijskega leta plačal 200 din za športne namene.

Na medicini so izvedli zelo zanimivo prvenstvo fakultete v košarki. Zanimivo zaradi tega, ker so ob koncu tekmovanja kar tri ekipe imele isto število točk in je odločala o prvih treh mestih razlika v koših. Zdaj se pa pridno pripravljajo za Dan medicincev, ki bo 10. aprila. Za ta praznik bodo izvedli vrsto športnih prireditev. Tako bodo odigrali pokalno tekmo za prehodni pokal medicincev in stomatologi, poleg tega pa bodo tekmovali še v košarki, namiznem tenisu, šahu in streljanju.

Po končanem tekmovanju na Krvavcu smo zaprosili za razgovor smučarsko reprezentantko Kristo Fanedl.

• »Sem študentka četrtega letnika ekonomske fakultete. Doma sem iz Raven na Koroškem, moj rojstni kraj pa je Maribor.«

• Smučati sem pričela že kot otrok. Zaslugo za to imajo starši, ki so navdušeni smučarji, bili so pa tudi tekmovalci. Sestra me na tekmovanjih še ne dosega, morda me tudi nikdar ne bo... ker bom dotlej morebiti že prenehala tekmovali.

• Najbolj sem zadovoljna z osvojitvijo državnega prvenstva s slalomu in veleslalomu, pravkar pa sem se vrnila s študentskih tekm v Italiji, v Courmayeru. V kombinaciji sem se uvrstila na 5. mesto.

• Mislim, da je bilo za to zimo smučanja dovolj. Najbolje bi bilo, če bi mi kdo smučil kar vzel. Pripravljati se moram za izpite.

• Na fakulteti sem bila pred nekaj dnevi — po štipendijo, ki mi jo daje železarna Ravne. Stanujem v stolpnici v Naselju.

• Kaj delam poleti? Pred leti sem igrala odbojko pri ravnskem Fužinarju. Morda bom poleti spet pričela trenirati. Lani julija sem bila v smučarski delovni brigadi, ki je bila v Kranjski gori. Obenem smo tudi trenirali na plazu pod Prisankom.

• Seveda, to je moj prosti čas. Običajno pa moram poleti pri študiju nadoknaditi vse ono, kar pozimi zaradi smučanja zamudim.

• Profesorji morda vedo za moje športno udejstvovanje, morda tudi ne. Vsaj kažejo tega ne. Le enkrat mi je nek profesor po uspelem izpitu dejal: »Smučate, no, pa znali ste tudi! Nekoč sem šla na izpit iz matematike kar s tekmovanja na Krvavcu in sem ga celo naredila.«

• Zdaj imam tri pare smučil znamke Kästle, dva sta moja, ene smučil pa mi je dala Smučarska zveza. Doslje sem zlomila le eno smučko. Da, levo.

• Kadar sem v Ljubljani, hodim v Dramo in v kino. V opero ne hodim, saj jih dovolj slišam po radia.

INDEKS IN... SMUČI

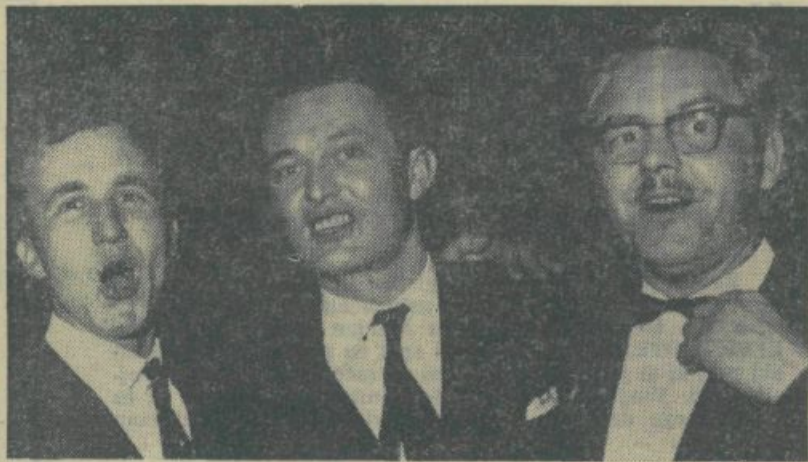
• Tribuno prebiram. Vedno preberem tile rubriki: Indeks in... ter poroke, oziroma Sopek za... kot je pravi, uradni naslov.

• Na študentskih smučarskih tekmovanjih zelo rada nastopam. Doslje sem bila dvakrat v Courmayeru, lani na univerziadi v Villarsu in potem v San Martinu di Castrozza v Dolomitih. Prihodnje leto bo univerziada v Spindlerovih mlinih v Tatrah na Češkem. Za načrte tako naprej — pa je še premalu.

• Sportno udejstvovanje na naši fakulteti še vedno ni dosti prida. V Sarajevu bo ekonomski, kjer se bodo kolegi pomerili v nekaterih športnih panogah. V smučanju in odbojki pa ne, torej zame nič.«

mac

Žabe svatbo so imele...

...na banketu Akademika v Naselju

Z DNA UREDNIKOVEGA KOŠA

KRVAVEČA SRCA

Pred sestankom naše klope v kavarni Evropa je preblisnila moje možgane prijetna misel o Ledu. Zaželel sem si namreč, da bi sobotni večer preživel z njo. Dobro pa sem se zavedal, da se bo v soboto popoldne zglasilo pri njej še najmanj 5 kavalirjev iz naše klope. Zato sem sklenil takoj očistiti teren.

Ko sem smuknil mimo garderobe, ki je s poželjivimi očmi gledala mojo suktnjo, in se prerinil do zadnjega konca kavarne, sem zagledal Tarzana, ki je ves v ognju nekaj pripovedoval...

»In potem sem jo spremil do doma!« je rekel in se ošabno namuznil. Ostala šestorica — manjkala sta Glasek in Biefer — pa je z žarečimi očmi gledala vanj in pričakovala njegovih nadaljnjih besed. Tarzan pa se je samo režal. »In potem? Kaj je bilo potem?« je razburjeno vprašal Toros in že sem vedel, da gre za Ledo.

»Potem, potem me je povabila noter!« je odgovoril Tarzan.

»In potem?« smo zahropili ostali; jaz sem se seveda pretvarjal.

»Dobro veste, da nisem z malim zadovoljen!« je vzvišeno odvrnil Tarzan in nas omalovažujoče ošvrknil s pogledom.

»Fantje, naj vam raje jaz povem, kako je bilo letos z mano in z Ledo na morju!« je sprožil nadaljevanje zgodbe o Ledinih avanturah Pindo.

»Ko je bil ples zvečer ob enajstih končan, sem sprožil misel o kopanju. Brihta, Torok in Glasek pa so bili kot po navadi tako trdi, da niso mogli stati na nogah. Odsli so v gozdiček poleg našega tabora. Še več naslednji dan je smrdelo iz gozdička, da smo se ga izogibali v velikem loku. Vida in Maza tudi nista bili razpoloženi za mojo zamisel, medtem ko se Zinka ni smela kopati. Tako sva ostala samo še jaz in Leda. Šla sva ob morju in iskala samotnejšo plažo. Kakih tristo metrov od tabora sva našla pripraven kotiček med skalami. Edini šum, ki ga je bilo slišati, je bil šum vode, ko je butala ob obalo. To vzdruže me je

prevzelo in predlagal sem ji malo zabavice. Od takrat naprej sva imeli še mnogo veselih dogodkov!«

Bili smo dovolj diskretni, da nismo rinili z vprašanji vanj. Pa saj nam tudi ni bilo treba, ker je Svetlo-lasec zaprosil za besedo.

»Bilo je septembra lani,« je rekel, »ko sem šel k Ledu, da bi si izposodil neko knjigo.«

»Obrabljen star trik!« je strokovno ugotovil Frajer. »Boljši že kot pa priti v avtomobilom po polena!« je rekel Kubi, cikajoč na Lepega.

»Torej, šel sem si izposoditi knjigo,« je nadaljeval Svetlo-lasec, »in ko sem pozvonil, sem upal, da bo Leda sama doma. Sreča mi ni bila naklonjena. Prišla mi je odpret mama in komaj sem jo preprosil, da pokliče Ledo. Ko je Leda prišla, sem se ji nalagal, da imam doma nekaj najnovejših posnetkov twista. Izgovorila se je mami, da mora nujno do Vide in odšla je k meni domov. Moja stara sta bila na dopustu in rečem vam, fantje, da je bila na sporedu še boljša muzika kot twist!«

Za njim so se hvalisali še Kubi, Toros, Lepi in Frajer. Medtem ko je eden pravil, je ostala šestorica pobledevala, jaz pa sem se skrivnostno držal.

»Fantje,« sem rekel, »danes sem srečal Ledo!«

»Nastavil, ne pa srečal!« se je hihitajoče oglasila klope.

»Rekla mi je,« sem nadaljeval, »da se ne bova mogla več srečavati!«

»Si ji postal zoprni ali pa si preraven za njen okus, Brihta?« me je zaskrbljeno vprašal Kubi.

»Ne, Kubi. Nisem ji postal zoprni. Leda je ... no-seča!« sem rekel s kar se da otožnim glasom.

»Nesramnica! Meni pa je rekla, da je še nedolžna!« je razburjeno zavpilo sedem vrlih fantov in naročilo 21 šilcev Starega graničarja.

Skromno vam priznam, da sem se v soboto zvečer prav prijetno zabaval v Ledo.

Stalo me je vsega skupaj 3576 dinarjev v gotovini.

KADITI PREPOVEDANO zapišimo za uvod današnjih Skorpjončkov! To je tovariško opozorilo bivšega študenta pri Tovarišu, ki se med drugim (poleg abstinence z zvezi s cigaretami) ukvarja tudi s humoreskami, ki jih objavlja na predzadnji strani te revije. Najprej je napisal prvo, ki je bila prvovrstna, potem drugo, ki je bila drugovrstna, potem tretjo. Napisal jih je že zelo veliko in še jih piše... Kaj, če bi poskusil z abstinenco še...?

AVTOSKORPJONCEK: Zadnji Skorpjončki so bili plodni. Dvoje grozilnih pisem in prijateljsko opozorilo. Avtočestitka!

V DUHU PRVEGA APRILA javljamo, da je na Tribuni zadnje čase toliko sodelavcev, dopisnikov in tako dalje, da smo sklenili povečati obseg lista;

da je naše uredništvo te dni dobilo lepo opremljeno temnico za našega fotoreporterja, ki se je donedavna potikal po kletih in tujih temnicah. Pri ureditvi nove temnice, ki je na Poljanski 6, ima največ zaslug SOLT;

da objavljamo vse karikature, ki si jih kdo upa narisati;

da smo se združili z mariborsko Katedro;

da (oh, to pa ne spada sem) so na uredništvu v vseh vratih kljuko, posebno pa na tistih v sredini;

da se je mogoče na filozofski fakulteti vpisati v osmi semester brez B—diplome;

da je povprečni uspeh pri izpitih na naši univerzi 98,0012 %.

Z NASIH LJUBIH SESTANKOV je bilo napisanega že toliko lepega. In sploh imamo sestanke najrajši. Na primer odbor celjskega kluba. Na sestanek pride (kot se spodobi) predsednik. Vendar s a m o predsednik. No, potem pride še eden... Mladinska organizacija v Celju plača potne stroške, če pridejo na sestanek v Celje, oni pa ne pridejo. Nekateri so za avtostop in prihranjevanje družbenega denarja.

ALARMATNA VEST IZ NASELJA: Naš tajni dopisnik iz Naselja (tajni zato, ker je illegalec, kar je javna tajna) je — ves zaprašen, zadihan, zaskrbljen (zahvaljen, mu pravim) — prisopihal na uredništvo in povedal, da so v drugem bloku ukradli telefon in slušalko, tako da te vesti ni mogel sporočiti telefonično. Razglabljam, zakaj je bil telefon ukraden. Kaj, če je kdo hotel preprečiti »telefonske zveze«, ki so tako prijetne in priljubljene v smislu dobre štipendije itd. Ali pa samo strast zbiralca?

NA SKUPŠČINI SOLT so govorili o šoferskih izpiti. Nekdo je rekel: »Šoferski izpit mora imeti vsak javni človek...«

Definicija je nova. Je pa izpeljana iz raznih pojmov: javni delavec, javno (oprostite), javne garaže, javna tajnost.

TISK, PISK IN BLISK: Tokrat nimamo nobene posebne vesti o tisku v mejah naše ožje domovine in širše domovine (tako zanimivo poimenovane »slovenske idilične dežele«), zato moramo preiti k BLISKU (televiziji), ki je naravnost presenetljiva rima na TISK in PISK. Oboje se namreč konča na ISK, kar pa naj nas ne spominja na ISKanje. Na televiziji smo srečno dočakali menda zadnjo oddajo »muzičkega ateljeja« iz

Zagreba in smo jokali. Tako presunljivo je bilo. Na primer tista pesmica:

Oh, ti nemoj ići
neemoj ići
ići
ići...
...
ići ići ići
ići

Ne VICI, po pojdi, smo si dejali.

SE ENKRAT — KADITI PREPOVEDANO: V tej Tovariševi rubriki se nek mož pritožuje nad sodelavcem Tribune, češ da ima na fotografiji, ki smo jo objavili, v ustih pipo. Kaj se ne bi pritoževal — ko je KADITI PREPOVEDANO.

IZ NASE HISE: Na Poljanski 6, kjer domuje univerzitetni odbor ZSJ, so na plenumu UO razpravljali o proračunih za posamezne dejavnosti. Člani, ki so zastopali posamezne komisije, so ob proračunskih predlogih za njihove dejavnosti dajali pripombe in posegli v razpravo. Tako so se zvrstili SOLT, športniki itd.

Na vrsto so prišli tudi planinci.

»Imate kakšne pripombe?«

»Nobenih, če je proračun za našo dejavnost sprejet, če pa ne...«

Proračun je bil brez diskusije sprejet.

RAZSTAVA TUJIH KONTAKTNIH ŠTIPENDISTOV: Mednarodna komisija ZSJ v Ljubljani ima v proračunski postavki med drugim tudi postavko za ogled tujih kontaktnih štipendistov. Koliko bo razstavnih eksponatov in kje bo razstava tujih kontaktnih štipendistov, kakor tudi to, koliko bo znašala vrstopenina, se še ne ve. Menimo pa, da bo težko najti prostor za razstavo kakor tudi za to proračunsko postavko.

PLAKATI NISO IZZIVLJANJE: sekretar UO je v nedavni razpravi poudaril, da risanje in lepljenje plakatov za predavanja marksističnega centra ne spada v družbeno-politično izživljanje.

PRIHODNJIČ NADALJUJEMO: Nekaj naslovov iz prihodnje številke: Kako se je Planica nenadoma postavila pod Mangart (iz nekega mladinskega časopisa) in še o nekaterih premikih.

ŠOPEK ZA...

Erno in Marjana

Zadnji par, ki se je na Magistratu poročil v soboto, 30. marca, sta bila Erna Aplinc, uslužbenka in izredna ŠTUDENTKA GERMANISTIKE in Marjan Kuret, ŠTUDENT ELEKTROTEHNIKE. To je bil spet en popolnoma študentski par, ki si je to soboto izbral za začetek skupne življenjske poti. Vsaj po koledarju je pomlad, otoplilo se je in razen vsega drugega — tudi to pripomore k prijetnemu začetku.

- »Poznata našo rubriko, Šopek za...?«
- »Slišal sem že nekaj,« je potrdil ženin.
- »Sta imela kak poseben vzrok, da sta si izbrala za poroko ravno današnji dan?«
- »Saj veste — pomlad je. Le še bolj toplo bi lahko bilo.«
- »Na katero melodijo bi rada zaplesala prvi zakonski ples?«
- »Za ples nisva kaj preveč navdušena. Najraje kak angleški valček...«
- »Ali sta zaradi študija dolgo odlašala s poroko?«
- »Res. Največ zaradi študija.«
- »Imata rada rože? Katere najraje?«
- »Rože so nama obema pri srcu. Najraje pa imava kake lepe slovenske nageljne.«
- »Ali ste imeli velike težave pri izbiranju poročne obleke?«
- »Precejšnje. Predvsem zaradi cene.«
- »Imata stanovanje?«
- »Samo sobo. Čisto po študentsko.«
- »Koliko časa nameravata proslavljati?«
- »To bova skušala opraviti čimbolj na hitro...«
- »Gresta na poročno potovanje?«
- »Sla bova kam proti morju.«

Izročili smo jima še šopek pomladanskega cvetja in jima zaželeli veliko sreče na novi življenjski poti.

J. P.

Od Maribora

LJUBLJANA: Univerzitetni odbor je v preteklem tednu razdeljeval denarna sredstva in sprejemal proračun. Med drugimi so za kulturno dejavnost v Studentskem naselju dodelili 300.000 dinarjev.

LJUBLJANA: Sestanek predsednikov pokrajinskih klubov v Ljubljani — bil je pred kratkim — je pokazal, da nekateri klubi zelo nevestno izpolnjujejo družbene obveznosti do Zveze pokrajinskih klubov. Nekateri še do sedaj niso poslali poročil o delavnosti v zimskem semestru.

MARIBOR: Na skupščini Zveze študentov mariborskih visokošolskih zavodov so predlagali, da bi se v Mariboru ustanovilo študentsko filmsko gledališče. Osnovali so organizacijski odbor, katerega prvi uspehi se že javljajo. Začeli so s predvajanjem kratkih filmov. Da bi našli ustrezen koncept dela, ki bi bil pogodju večini študentov, so izdelali anketo, ki jo bodo kmalu začeli proučevati. Možnosti so s tehnične strani popolnoma ugodne, saj imajo na razpolago dovolj prostorov.

LJUBLJANA: Do šestega aprila bo trajala razstava fotokluba iz Studentskega naselja. Ta razstava črno-bele fotografije je že sedma po vrsti. Fotoamaterji študentje razstavljajo v menzi Studentskega naselja.

BEOGRAD: Član predsedstva centralnega odbora ZSJ — Saša Nikić je te dni odpotoval v Tunis, kjer bo kot predstavnik Zveze študentov Jugoslavije prisostvoval seminarju, posvečenemu strukturi mednarodnega študentskega gibanja.

SARAJEVO: Na ekonomski in pravni fakulteti v Sarajevu je organiziran seminar za mlade komuniste. Predelali so dva referata: Pregled zgodovine ZKJ in Družbenopolitična aktivnost komunistov. Zlasti za zadnjega je bilo veliko zanimanje. Seminarja na pravni fakulteti se je udeležilo okrog 80 članov ZK.

SARAJEVO: Počitniška zveza višje pedagoške šole v Sarajevu je organizirala izlet v Dubrovnik. Obiskali bodo nekatere kulturne in zgodovinske spominke. Organizacija PZ ima odlične materialne pogoje.

RIJEKA: Na Rijeki je bila v petek in soboto preteklega tedna v prisotnosti 160 delegatov, predstavnikov prek 32.000 študentov iz vseh visokošolskih centrov, republiška konferenca študentov v LR Hrvatski. Govorili so o problemih študija, ideološko-političnega dela študentov, o materialnih pogojih in udeležbi študentov v družbenem življenju komune itd. Poudarili so, da je potrebno večje sodelovanje študentov in organov fakultete in posebno naglasili, da je treba ukiniti nesorazmerje med številom študentov in številom diplomantov.

do Skopja

Tribuna - glasilo Zveze študentov - Izdaja univerzitetni odbor ZSJ - Dreja uredniški odbor - Odgovorni urednik Jože Sušmelj; glavni urednik Mitja Vavpetič - Uredn. in uprava: Tribuna Poljanska 6/II, telefon 36-123 - tekoči račun 600-14-608-72 - Letna naročnina 400 dinarjev, posamezni izvod 20 din - Rokopisov in fotografij ne vračamo - Tisk: CP Delo, Ljubljana - Pomšičeva 1, tel. 33-522.

tribuna

Točno ob dvanajstih

Preteklo sredo smo pred stavbo univerze v Ljubljani, kjer je tudi pravna fakulteta, srečali točno ob dvanajstih študenta pravne fakultete ZUPANC LUDVIKA, ki pa ga prijatelji, tovariši in kolegi na fakulteti bolj poznajo pod imenom IVO. To ime si je pridobil pri partizanih.

»Pravo, kateri letnik?« smo vprašali.

»Tretji, gospodarsko — pravna usmeritev!«

»Pozno si se vpisal na univerzo (kot reden slušatelj); povej nam kaj o svojih mladih letih!«

»V partizanih sem bil od leta 1941, od koder imam tudi spomenico. Po vojni sem bil 12 let oficir v JLA in tam so mi omogočili, da sem v večernih šoli dokončal šest gimnazij. Potem sem oblekel civilno obleko in leta 1953 služboval kot direktor nekega podjetja, pa sem si le kar naprej želel študirati. Vpisal sem se v večerno šolo, ki je bila nekaka pomoč za izobrazbo bivših borcev. Tako sem končal srednjo ekonomsko šolo. 1957. leta sem bil sekretar rudnika Zabukovica, hkrati pa sem diplomiral na višji pravni šoli v Mariboru. Lani mi je podjetje omogočilo nadaljevati študij na pravni fakulteti v Ljubljani...«

»Imaš kakšne težave s študijem?«

»Cutim, da sem starejši in zato porabim več časa kot mlad študent. Letos mi bo štirideset let...«

»Koliko časa porabiš dnevno za študij?«

»Ne študira se vsak dan. Takole: 4-5 ur na dan, pred izpiti pa tudi več...«

»Tvoj prosti čas?«

»Grem v kino, večkrat pa obiščem tudi tovariše iz vojne, ki jih imam v Ljubljani kar precej. Saj veš: spomini...«

»Se ti je zgodila v tej zvezi kakšna posebnost?«

»Nekaj malega... pred leti že... pisal sem spomine na partizanska leta. Mislim, da je bilo to 30 tipkanih strani za zbornik, ki ga izdaja zgodovinski inštitut JLA v Beogradu. No, letos sem dobil obvestilo, da me na banki čaka 17.000 din honorarja in da ga ne bom dobil, če ne bom odprl žiro računa. Ker drugih dohodkov nimam, sem moral banki v Celju tudi tako ustreči...«

»Kako dela študentska organizacija na fakulteti?«

»Občutiti je precejšnjo aktivnost. Tudi Zveza komunistov je precej delavna!«

»Reci v procentih: koliko predavanj obiskuješ?«

»75 odstotkov!«

»Hvala za razgovor. Zdravo!«

»Nasvidenja!«

pisma uredništvu

Tovariš urednik!

Zanima me, zakaj ni bilo televizijskega prenosa košarkarske tekme Olimpija — Spartak. Vstopnice za tekmo so bile razprodane že opoldne pred tekmo in tako torej ni moglo biti bojazni, da bi televizijski prenos vplival na število gledalcev v dvorani, pa vendar smo mnogi ljubitelji košarke, ki smo ostali brez vstopnic, zaman čakali ob televizijskih sprejemnikih.

Vsakomur je takoj jasno, da je tekmovanje za pokal evropskih prvakov deficitno in daje družba torej dotacije ASK Olimpiji, da lahko sodeluje v tem tekmovanju. Kaže pa, da uprava ASK Olimpije noče, da bi lahko ljubitelji športa širom Slovenije spremljali njihove tekme vsaj po televiziji, če že ne morejo prisostvovati tekмам v dvorani.

Mislím, da bi morala uprava Olimpije gledati bolj široko in ne samo na tistih 50 ali 100.000 dinarjev, ki bi jih morala plačati RTV za prenos, ko ji družba na drugi strani pomaga z mnogo večjimi vsotami, da lahko sodeluje v tem tekmovanju.

Drago Novak, študent

Da bi dobili čim točneje podatke o tem vprašanju, smo se najprej oglašili v pisarni ASK Olimpija.

Mike Pavlovič: »O prenosu košarkarske tekme Spartak-Olimpija smo se dogovarjali na RTV, toda naši pogovori so bili samo ustmeni. Tako smo bili do zadnjega trenutka v dvornih, ali bo televizijski prenos all ga ne bo. Nazadnje so nam sporočili, da prenos odpade, ker se ne morejo priključiti na celotno televizijsko omrežje (7. marec). Mi smo absolutno za to, da so prenos, saj se

s tem propagira naša košarka in naš klub, nikakor pa se ne moremo strinjati s tako revnim odškodninami, kot jih je pripravljena nuditi RTV Ljubljana. Te stvari so povsod drugod po svetu boljše urejene. Na RTV pa se izogibljuje vsakršnih pogodb z nami...«

In kaj menijo o tem pri RTV Ljubljana?

TUGO KLASINC: športni urednik TV:

»RTV Ljubljana skuša obogatiti svoj program tudi s prenosi športnih prireditev, saj je znano, da so taki prenosi med najbolj gledanimi televizijskimi oddajami. Zal pa pri tem večkrat naletijo na nerazumevanje posameznih klubov. Posebno še, če so take prireditve na višji, mednarodni ravni. Posamezni klubi, prireditelji tekem, zahtevajo od televizije običajno za prenose tekem visoke zneske, ki pa jih televizija ne more in ne sme plačevati. Po dogovoru z ostalimi televizijskimi centri v Jugoslaviji lahko naša postaja ponudi določenemu klubu le majhno odškodnino za prostor, ki ga zasedejo naše kamere. Razen tega pa mora televizijska postaja, ki želi prenašati določeno športno prireditev le, o programirati oziroma vskladiti z ostalim TV programom, in to že precej časa pred tekmo. Vsak prenos zahteva poleg tega določen čas za programsko in tehnično pripravo ekipe, ki je določena, da izvede tak prenos. V dveh ali celo v enem dnevu vsega tega ni mogoče opraviti, če hočemo kakovitejši prenos. Tega pa vodstva klubov ne razumejo in so pripravljeno dovoliti prenos — kot ste sami pravilno ugotovili — šele tedaj, ko ni več bojazni, da bi vstopnice za določeno pri-

reditve ne bile prodane. Tako je bilo tudi s košarkarsko tekmo med Olimpijo in Spartakom. Taka bojazen za obisk pa je odveč, če je prireditve na zadostni kakovostni ravni. To je pokazal tudi primer prenosa smuških poletov v Planici, ko je bil prenos prireditve najavljen že mnogo prej, pa je bil obisk kljub temu rekorden. Lahko vam zatrdimo, da RTV Ljubljana vedno pravočasno zaprosi klube za prenos določenih tekem, ti pa na naša pisma včasih sploh ne odgovorijo, včasih pa odgovorijo tako pozno, da prenosa ni mogoče več organizirati. Zaradi tega je odpadlo že več planiranih prenosov raznih športnih prireditev. O vseh teh problemih in težavah smo obvestili tudi naše športne organizacije in forume. V dogovoru smo tudi z našimi vodilnimi predstavniki športne zveze, ki so pokazali veliko razumevanje za rešitev tega vprašanja, RTV Ljubljana se trudi, da bi našim gledalcem nudila čimveč kakovitih športnih prenosov in prepričani smo, da bomo ob razumevanju športnih zvez, društev in klubov v tem tudi uspeli.

Zakaj ni bilo prenosa?